

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra krizového řízení

**Vývoj krizového řízení a vliv společnosti na vznik a
průběh živelných pohrom**

Bakalářská práce

**Development of crisis management and society influence on the rise and
progress of natural disasters**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Karel MALINOVSKÝ

AUTOR PRÁCE

Daniela KUTÁ

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 29. 2. 2024

Daniela KUTÁ

ANOTACE

V bakalářské práci se věnuji vysvětlení historie krizového řízení v České republice. V první části popisují současné pojetí krizového řízení, současnou legislativa uplatňovanou v oblasti bezpečnosti a krizového řízení. Uvádím krizové stavy, jejich charakteristiku, orgány účinkující v krizovém řízení, dále popisují mimořádné události, možné způsoby jejich rozdělení s důrazem na mimořádné události – povodeň, sesuv půdy a lesní pohromy. Popisují pojem integrovaného záchranného systému, jeho složky a čísla tísňového volání. Druhá část práce se věnuje vyhlášeným krizovým stavům od přijetí krizového zákona až po současnost. V práci porovnám řešení vybraných mimořádných událostí či krizových situací před přijetím krizového zákona a po jeho přijetí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Krizové řízení * Mimořádná událost * Krizový zákon * Integrovaný záchranný systém * Povodeň * Sesuv půdy * Lesní pohromy

ANNOTATION

In my Bachelor's thesis, I focus on explaining the history of crisis management in the Czech Republic. In the first part, I describe the current concept of crisis management, current legislation applied in the field of security and crisis management. I present crisis states, their characteristics, bodies acting in crisis management, then I describe emergency events, possible methods of their categorization with emphasis on emergencies such as flood, landslide and forest disasters. I describe the concept of the integrated rescue system, its components and emergency call numbers. The second part of the thesis is devoted to declared states of emergency from the adoption of the Crisis Act to the present. In the thesis, I compare the solutions of selected emergencies or crisis situations before and after the adoption of the Crisis Act.

KEYWORDS

Crisis management * Emergency events * Crisis Act * Integrated rescue system *
Floods * Landslides * Forest disasters

OBSAH:

ÚVOD	7
1. HISTORIE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	8
1.1 Vývoj krizového řízení	8
1.2 Současné pojetí krizového řízení	9
2. KRIZOVÉ STAVY	14
2.1 Stav nebezpečí	14
2.2 Nouzový stav	15
2.3 Stav ohrožení státu	16
2.4 Válečný stav	16
3. ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	18
3.1 Vláda České republiky	18
3.2 Ministerstva a jiné ústřední správní úřady	19
3.3 Česká národní banka	19
3.4 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje	20
3.4.1 Hejtman kraje a krajský úřad	20
3.4.2 Hasičský záchranný sbor kraje a Policie České republiky	20
3.5 Orgány obce s rozšířenou působností	21
3.6 Orgány obce	21
4. MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	23
4.1 Rozdělení mimořádných událostí	25
4.2 Povodně	28
4.3 Lesní pohromy	34
4.3.1 Lesní požáry	35
4.4 Svahové sesuvy	37
5. KRIZOVÉ STAVY VYHLÁŠENÉ V ČESKÉ REPUBLICCE	40

6.	VLIV SPOLEČNOSTI NA VZNIK A PRŮBĚH ŽIVELNÝCH POHROM	44
6.1	Povodně v povodí Moravy 1997 – obec Troubky	44
6.2	Povodně v povodí Moravy 2010 – obec Troubky	46
6.3	Porovnání povodní před a po přijetí krizové legislativy	47
6.4	Požár v Národním parku Českosaské Švýcarsko 2022	49
6.5	Sesuv půdy u obce Dneboh 1926	53
6.6	Sesuv půdy u obce Strachotín 2014	54
6.7	Porovnání sesuvů půdy před a po přijetí krizové legislativy	55
6.8	Vlastní hodnocení řešení vybraných mimořádných událostí či krizových situací	55
7.	SOUVISEJÍCÍ NÁVRHY A DOPORUČENÍ	57
8.	ZÁVĚR	59
9.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
10.	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A PŘÍLOH	63

ÚVOD

Řešení mimořádných událostí či krizových situací se stalo součástí lidského života, aniž bychom si to mnohdy uvědomovali. Pravidelně se ve zprávách můžeme doslechnout o povodních, autonehodách, požárech, a to ať přírody nebo nemovitostí, bouřích i jejich následcích, nehodách ve výrobních podnicích. Výjimečněji také o zemětřesení, úniku nebezpečných látek, poškození vodního díla. Toto všechno jsou příklady situací, kdy se aktivují činnosti jednotlivých orgánů, které následně hledají způsob, jak událost vyřešit s co nejmenšími škodami na životech, zdraví, majetku a životním prostředí.

Toto téma práce jsem si vybrala, protože mě zajímal proces vývoje krizového řízení a vliv společnosti na zvládání živelných pohrom.

Od nabytí účinnosti se krizový zákon novelizoval již 22krát, průměrně tedy byl zákon novelizován téměř každý rok. Do dnešní doby bylo možné nově přijatou krizovou legislativu mnohokrát využít. Toto svědčí o aktuálnosti tématu krizového řízení. Na základě krizového zákona byl vyhlášen některý z krizových stavů 20krát. V některých letech nebyl krizový stav vyhlášen vůbec, kdežto jiné roky byl krizový stav vyhlášen vícekrát.

Zákon o integrovaném záchranném systému nabyt účinnosti 1. 1. 2001. Od této doby byl (stejně jako krizový zákon) 22krát novelizován. Tento zákon se využije téměř denně, v případech, kdy je nutný zásah dvou a více složek integrovaného záchranného systému. Typickým příkladem mimořádných událostí jsou rozsáhlé dopravní nehody se zraněnými osobami, sněhové a námrazové kalamity či sesuvy půdy.

Cílem práce je komparace legislativy v oblasti krizového řízení před koncem 20. století a od počátku 21. století a porovnání vlivu společnosti na vznik a průběh živelných pohrom. V tomto období se odehrály významné změny v legislativě oblasti krizového řízení, byla přijímána celá řada zákonů. V mé práci zjišťuji, zda přijetí nové krizové legislativy bylo přínosné a zda tento krok byl dostačující a pomohl k předcházení a řešení živelných pohrom na území České republiky.

1. HISTORIE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

1.1 Vývoj krizového řízení

Již na počátku dvacátého století byla bezpečnost státu rozčleněna na vnější a vnitřní. Takto rozdělená vznikala i právní úprava v oblasti bezpečnosti státu. Za počátek vývoje právní úpravy v rámci vnější bezpečnosti považujeme podepsání dvou smluv z roku 1919 ve Versailles a v Saint-Germain-en-Laye.¹ Následně vlivem politické situace byl přijat zákon o obraně státu. Obranou státu je zde myšlena protekce před všemi negativními událostmi (jak vojenského, tak i nevojenského charakteru). Tento zákon byl několikrát novelizován, až do podoby, ve které jej známe dnes jako zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Dalším zákonem zasahujícím do oblasti vnější bezpečnosti je i ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Stěžejní v zajišťování bezpečnosti státu jsou zde články 39 a 43, které řeší problematiku válečného stavu.²

Ovšem k zajištění další bezpečnostní legislativy nebyl dán dostatečný prostor. Osoby fyzické, právnické a podnikající osoby fyzické neměly povinnost se podílet na zajišťování bezpečnosti státu. Neexistoval jiný z krizových stavů mimo válečného stavu, nebyla možnost vyhlásit krizová opatření, nebylo zabezpečené provádění záchranných a likvidačních prací či samotná příprava-předcházení mimořádným událostem či krizovým situacím.³

Ochrana obyvatel byla nejprve zajišťována civilní protiletectkou obranou, po druhé světové válce se ale vinou euforie začala šířit likvidační činnost ochranných staveb, zařízení i vydaných opatření. Významným krokem opačným směrem v rámci ozbrojených konfliktů bylo přijetí Ženevských úmluv v roce 1949 a následně jejich dodatků. V druhé polovině 20. století se opět začala budovat opatření k ochraně obyvatelstva (rozvoj ukrytí obyvatelstva, budování stálých tlakově odolných úkrytů, budování tajných zařízení, rozvoj varování), a to i před

---

¹ TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 27.

² TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 31.

³ DONGRESOVÁ, Jana. Hospodářská opatření při řešení krizových situací v praxi veřejné správy: Economic Measures in Solving Crisis Situations in the Practice of Public Administration. Praha, 2011. Bakalářská. Policejní akademie České republiky v Praze. s. 9.

účinky nepřátelských vzdušných napadení. Druhotná likvidace vybudované ochrany obyvatelstva pak započala po sametové revoluci.⁴

1.2 Současné pojetí krizového řízení

Za zlomový okamžik se ve vývoji krizové legislativy považují povodně z roku 1997, jež daly značný impuls pro analýzu tehdy platné legislativy a následné přijetí a vypracování řady zákonů a k nim dalších prováděcích předpisů.

V první řadě byl schválen ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Díky němu mohla být přijata celá řada dalších právních předpisů týkajících se jak vnější, tak vnitřní bezpečnosti. Jedná se zejména o:

- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému České republiky a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých zákonů,⁵
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky,
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky,
- Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (dnes již nahrazený zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky),

Také byly novelizovány již účinné zákony:

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 2/1969Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR.

V současnosti je pojem krizového řízení upraven v krizovém zákoně. Zde je definován jako: „*Souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování,*

⁴ SEHNÁLKOVÁ, Aneta. Ochrana obyvatel a její souvislosti. Olomouc, 2015. Bakalářská. Univerzita Palackého v Olomouci. s. 11-13.

⁵ TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 35-36.

organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury“.

Je zde uveden i pojem krizová situace, jedná se o: *„mimořádnou událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“).“*⁶

Pokud hovoříme o krizové legislativě, je třeba začít u právních předpisů nejvyšší právní síly. (Přehled právní architektury krizového řízení je na obrázku č. 1). Ústavním zákonem aplikovaným v krizovém řízení je ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Zákon umožňuje vyhlásit krizová opatření při krizových situacích. Také zavádí možnost vyhlásit stav ohrožení státu a nouzový stav a dále upravuje vyhlášení válečného stavu. Jsou zde vymezeny základní povinnosti státu (zachování demokracie, územní celistvost, svrchovanosti), subjekty bezpečnostního systému České republiky (ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby). Zavádí ústavní základ branné povinnosti, čímž zaplňuje mezeru ústavních právních předpisů, neboť do této doby nebyl nikde základ branné povinnosti uveden. Na základě tohoto zákona se zřizuje Bezpečnostní rada státu.

Následujícím zákonem je ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen Ústava). Tento zákon stanovuje základní znaky státu, které je potřeba zachovat a chránit, neboť se od nich odvíjí právní úprava bezpečnosti státu. Jak již bylo zmíněno, jsou zde články tykající se vyhlášení válečného stavu. Hlava třetí Ústavy náleží moci výkonné, v jejímž čele je vláda, která je jedním z orgánů krizového řízení, schvaluje průjezd a přelet cizích vojsk přes území České republiky, rozhoduje o účasti ozbrojených sil České republiky na vojenských cvičeních mimo stát a o účasti zahraničních ozbrojených sil na našem území.

---

⁶ § 2 písm. a), b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

Dalším z ústavních zákonů, méně zmiňovaném v této problematice, neboť se bezprostředně netýká krizového řízení, je ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (dále jen Listina). Tato Listina zaručuje základní práva a svobody občanům. Uvádí jejich nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost, nezrušitelnost. Ovšem základní práva a svobody občanů mohou být omezeny. Stává se tomu tak například při vyhlášení krizových opatření, kdy mohou být osoby omezeny na volném pohybu, mohou mít pracovní povinnost, povinnost poskytnout věcný prostředek či dojde k porušení práva na nedotknutelnost obydlí a jiné.

Jako další zákony, v rámci legislativy státu pro zajišťování vnitřní bezpečnosti, do této oblasti spadají:

- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení – Vymezuje pojmy týkající se krizového řízení, objasňuje problematiku kritické infrastruktury, dále jsou zde uvedené orgány krizového řízení a ostatní orgány s územní působností. Stanovuje podmínky pro vyhlášení stavu nebezpečí, další povinnosti a práva s tímto spojené. Vymezuje práva a povinnosti osob fyzických, právnických, podnikajících fyzických osob, náhradu škody jim způsobené a přestupky těmito osobami spáchané při řešení krizové situace. Zákon stanovuje odpovědnost orgánů a osob při přípravě na krizové situace a při jejich řešení,
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému – Vymezuje pojmy spadající do oblasti integrovaného záchranného systému, jakými jsou například záchranné a likvidační práce, mimořádná událost, ochrana obyvatel, věcná pomoc či pomoc osobní. Udává použití a složky integrovaného záchranného systému, postavení a úkoly státních orgánů a územně samosprávných celků, organizaci záchranných a likvidačních prací. Stanovuje práva i povinnosti právnických a také fyzických osob při mimořádných událostech, náhradu škody jim způsobené a přestupky těmito osobami spáchané. Zákon stanovuje odpovědnost orgánů a osob při přípravě na mimořádné události a při jejich řešení,
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých zákonů – Vymezuje pojmy, jež jsou součástí této problematiky, stanovuje působnost orgánů v systému, právně zakotvuje

system hospodářských opatření pro krizové stavy. Vymezuje práva a povinnosti osob fyzických, právnických, podnikajících fyzických osob a přestupky, které mohou být těmito osobami spáchané,

- Zákony přímo souvisejícími s integrovaným záchranným systémem jsou zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a zákon č. 374/2011 Sb., Zákon o zdravotnické záchranné službě.

Následující zákony spadají do legislativy pro zajišťování vnější bezpečnosti státu:

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky - Tento zákon mimo jiné vymezuje pojmy jako je obrana státu, plánování obrany státu, subjekt hospodářské mobilizace. Dále vymezuje řízení a organizaci obrany státu, povinnosti právnických a fyzických osob, věcné prostředky, pracovní povinnost a pracovní výpomoc. Součástí zákona je definice objektů důležitých pro obranu státu, vojenských újezdů. Stanovuje další opatření v zájmu obrany státu, vztah ke spojeneckým ozbrojeným silám, přestupky a výkon rozhodnutí fyzických, právnických a podnikajících fyzických osob v této oblasti,
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky - Tento zákon mimo jiné vymezuje použití vojenské techniky při mimořádných událostech. Ustanovuje spolupráci armádních složek v případě povodňových situací,
- Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování,
- Zákon č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze.

Právní architekturu krizového řízení dotváří zákony dávající práva a povinnosti veřejné správě. Patří sem:

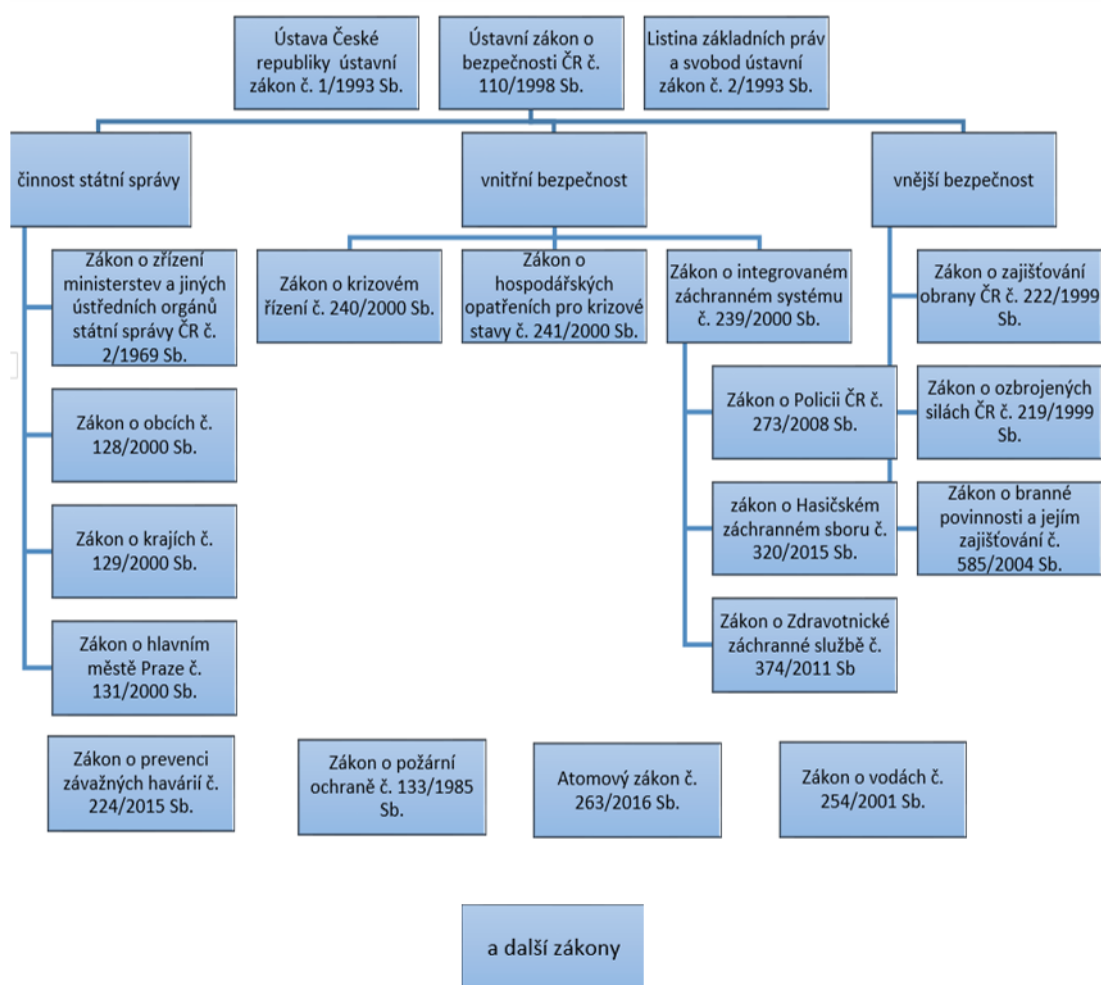
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky,
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích,
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích,
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze,

- A další zákony.

Tento právní rámec je doplňován dalšími souvisejícími zákony a vyhláškami. Jedná se například o:

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách,
- Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky,
- Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon,
- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Obrázek č. 1: Právní architektura krizového řízení⁷

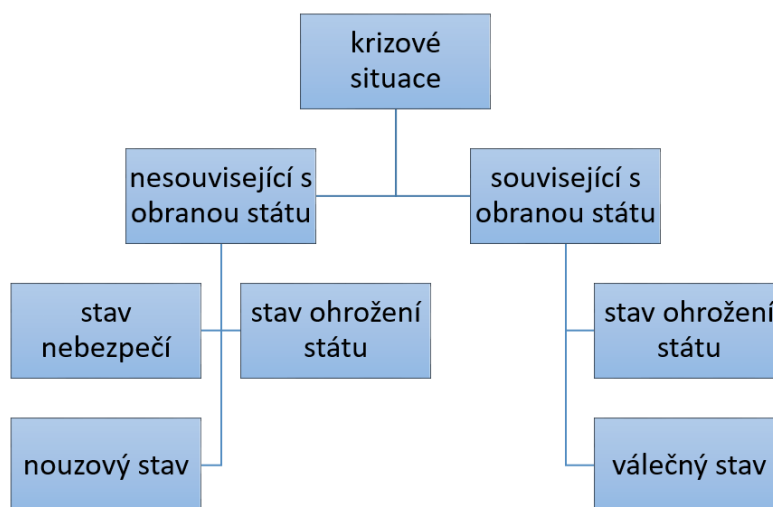

⁷ TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 26.

2. KRIZOVÉ STAVY

V naší legislativě jsou zakotveny čtyři krizové stavy – stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. Který ze stavů bude vyhlášen, závisí zpravidla na velikosti zasaženého území, síle, jakou byla oblast zasažena (což souvisí s výší vzniklé či hrozící škody) ale také na tom, zda se jedná o událost, jež má dopad na vnitřní nebo vnější bezpečnost státu. První tři krizové stavy lze vyhlásit, pokud se jedná o krizovou situaci, která nesouvisí s vnějším napadením státu. Vznikla-li krizová situace v souvislosti se zajišťováním vnější obrany státu, lze vyhlásit stav ohrožení státu nebo válečný stav.⁸ (Přehled rozdělení krizových stavů je na obrázku č. 2)

Obrázek č. 2: Rozdělení krizových stavů⁹

2.1 Stav nebezpečí

Stav nebezpečí může být vyhlášený, pokud jsou ohroženy životy, zdraví, majetkové hodnoty, životní prostředí. Intenzita ohrožení ještě nedosahuje značného rozsahu. Ohrožení není možné odvrátit běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury.

⁸ Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015, ISBN 9788086466620. s. 195-196.

⁹ Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015, ISBN 9788086466620. s. 196.

Stav nebezpečí pro kraj nebo pro část kraje počíná okamžikem, který se v něm stanoví. Hejtman (v hlavním městě Praha primátor) o vyhlášení stavu nebezpečí neprodleně informuje vládu, Ministerstvo vnitra České Republiky, dále také kraje, které s tímto krajem sousedí, popřípadě i jiné kraje, které mohou být situací dotčeny.

Stav nebezpečí může být vyhlášen pouze s uvedením důvodů na dobu nezbytně nutnou nejdéle na 30 dní pro část nebo pro celé území kraje. Je-li potřeba stav nebezpečí prodloužit, děje se tak se souhlasem vlády.

Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí musí zahrnovat vydaná krizová opatření a jejich rozsah.

Pokud se orgánům krizového řízení nedaří vzniklé ohrožení odvrátit v rámci stavu nebezpečí, žádá neprodleně hejtman kraje vládu o vyhlášení nouzového stavu. Krizová opatření, vydaná hejtmanem kraje, končí dnem vyhlášení nouzového stavu, pokud vláda nestanoví jinak. Zůstanou-li některá krizová opatření platná, nahlíží se na ně, jako by byla nařízena vládou.

Rozhodnutí o vyhlášení toho krizového stavu je zveřejněno v příslušné Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, dále se zveřejňuje na úředních deskách územně samosprávných celků, kde je stav nebezpečí vyhlášen. Stav nebezpečí se také sděluje prostřednictvím hromadných informačních prostředků a vyhlásí se ve Sbírce zákonů České republiky. Nabývá účinnosti dnem, který je v něm ustanovený.¹⁰

2.2 Nouzový stav

Vláda České republiky (dále jen vláda) může vyhlásit nouzový stav v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví, majetek, vnitřní pořádek či bezpečnost. Právo vyhlásit tento krizový stav má vláda, hrozí-li nebezpečí z prodlení, může ho vyhlásit předseda vlády (takto vyhlášený nouzový stav musí být do 24 hodin schválený vládou). Vláda je povinná neprodleně o vyhlášení nouzového stavu informovat Poslaneckou

---

¹⁰ § 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

sněmovnu Parlamentu České republiky (dále jen poslanecká sněmovna), která má právo vyhlášení nouzového stavu zrušit.

Nouzový stav může být s uvedením důvodů vyhlášen na dobu určitou a na určitém území. Společně s vyhlášením nouzového stavu musí být vládou vymezené, která práva, podle Listiny základních práv a svobod, a v jakém rozsahu budou omezena.

Nouzový stav může trvat nejvíce 30 dní, prodloužení je možné pouze se souhlasem poslanecké sněmovny. Tento krizový stav končí poté, co uplyne doba, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo poslanecká sněmovna nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby.¹¹

2.3 Stav ohrožení státu

Pokud je bezprostředně ohrožena územní celistvost, svrchovanost státu nebo demokratické základy, může Parlament České republiky (dále jen parlament) na návrh vlády vyhlásit stav ohrožení státu. K vyhlášení stavu ohrožení státu je nezbytný souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů.¹² Doba, na kterou lze stav ohrožení státu vyhlásit není omezena počtem dní, tento krizový stav může být vydán pro celé nebo určité území státu.

2.4 Válečný stav

Válečný stav může být vyhlášen, je-li ohrožena územní celistvost, svrchovanost, demokratické základy státu nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí či je potřeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně. Může být vyhlášen pouze nadpoloviční většinou všech členů parlamentu, doba není omezena počtem dnů, platí na celém území státu.¹³

Po dobu trvání stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, může vláda požadovat, aby parlament projednal návrhy zákona ve zkráceném jednání. Poslanecká sněmovna se od podání takového návrhu musí usnést do 72 hodin,

---

¹¹ Čl. 5-6 zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹² Čl. 7 zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ Čl. 2 zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Senát Parlamentu České republiky do 24 hodin od postoupení návrhu poslaneckou sněmovnou. Pokud se Senát k návrhu zákona nevyjádří v této lhůtě, považuje se návrh zákona za přijatý. Ve zkráceném jednání o návrhu zákona nemá prezident právo vracet zákony přijaté ve zkráceném jednání, ovšem nesmí být do zkráceného jednání předložen návrh týkající se ústavního zákona.¹⁴

Rozhodnutí o vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečném stavu se zveřejňují v hromadných sdělovacích prostředcích a vyhlašují se stejně jako zákon. Účinnost nabývají okamžikem, který je v rozhodnutí stanovený.¹⁵

---

¹⁴ Čl. 8 zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ Čl. 12 zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

3. ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Jednotlivé orgány krizového řízení jsou orgány veřejné správy, které mají kompetence a odpovědnosti uvedené v zákoně č. 240/2000 Sb., krizový zákon. Ten uvádí tyto: „vláda, ministerstva a jiné ústřední správní úřady, Českou národní banku, orgány kraje a jiné orgány s působností na území kraje, orgány obce s rozšířenou působností a orgány obce.“¹⁶

Funkce těchto orgánů je nezastupitelná. Provádějí analýzu ohrožení a možných nebezpečí, plánují, organizují a kontrolují činnosti spojené s proaktivními reakcemi na krizovou situaci či při narušení kritické infrastruktury.¹⁷ (Přehled orgánů krizového řízení je na obrázku č. 3)

3.1 Vláda České republiky

Nejvyšším orgánem krizového řízení je vláda. Ta ukládá úkoly ostatním orgánům krizového řízení, kontroluje a řídí jejich činnosti. Zřizuje Bezpečnostní radu státu a Ústřední krizový štáb, ten zřizuje jako svůj pracovní orgán. Také stanovuje průřezová a odvětvová kritéria, podle kterých se určují jednotlivé prvky kritické infrastruktury, na základě předloženého seznamu rozhoduje o zařazení subjektu jako prvku kritické infrastruktury či jako prvku evropské kritické infrastruktury. Rozhoduje o vyhlášení nouzového stavu a předkládá návrh Parlamentu České republiky na vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.¹⁸

Vláda má celou řadu možností (tzv. krizová opatření), jimiž může po vyhlášení nouzového stavu na nezbytně nutnou dobu a v nezbytné míře omezit práva a svobody občanů, jež jsou zaručeny Listinou základních práv a svobod a Ústavou České republiky. Zařadili bychom sem například nařízení evakuace z určitého území, zákaz vstupu do určeného území, zákaz pohybu nebo pobytu na určitém území, ukládání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci, popřípadě povinnost poskytnout věcný prostředek. Může přijmout opatření k ochraně státních hranic a ve spolupráci s Českou národní bankou

¹⁶ Hlava II, zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015, ISBN 9788086466620. s. 206.

¹⁸ JAKUBCOVÁ, Lenka a ŠUGÁR, Ján. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Policejní akademie České republiky, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 55.

také opatření k ochraně české měny.¹⁹ V neposlední řadě může vláda přijmout krizová opatření k zamezení či omezení provozování té podnikatelské činnosti, která by narušovala, ohrožovala či jinak znemožňovala provádění vydaných krizových opatření.²⁰

3.2 Ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady zajišťují v rámci své působnosti připravenost na řešení krizových situací, zřizují pracoviště krizového řízení a krizový štáb jako pracovní orgán k přípravě na krizové situace a k jejich řešení, zpracovávají krizový plán. Navrhují odvětvová a průřezová kritéria pro určení prvků kritické infrastruktury, které předkládají Ministerstvu vnitra.²¹

Ministerstvo vnitra provádí kontrolu, zda jsou ostatní ministerstva a jiné ústřední správní úřady připraveny na řešení krizových situací. Sjednocuje postupy v oblasti krizového řízení. Je navrhovatelem průřezových kritérií používaných k určení prvku kritické infrastruktury. V této oblasti dále zpracovává seznam, na jehož základě se určují prvky kritické infrastruktury a evropské kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je stát, a také plní úkoly vyplývající ze členství České republiky v Evropské unii. Je gesčním ministerstvem pro přípravu a řešení krizových situací sahajících do oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, kontroluje postupy Policie České republiky.

3.3 Česká národní banka

Česká národní banka zřizuje krizový štáb jako pracovní orgán. Vede přehled možných zdrojů rizik, analyzuje a vyhodnocuje je. Na základě získaných výsledků zpracovává krizový plán. Krizový plán schvaluje guvernér České národní banky. Navrhuje odvětvová kritéria pro zařazení prvku kritické infrastruktury a předkládá je Ministerstvu vnitra²². Tomu také zasílá návrhy prvků

---

¹⁹ § 4-7 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ § 5 písm. e) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ § 8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

²² JAKUBCOVÁ, Lenka a ŠUGÁR, Ján. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Policejní akademie České republiky, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 55-56.

pro zařazení do kritické infrastruktury nebo evropské kritické infrastruktury. Svou činnost tedy směřuje i k ochraně prvků kritické infrastruktury.²³

3.4 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje

Mezi orgány krizového řízení spadající na úroveň kraje řadíme hejtmana kraje a krajský úřad, Hasičský záchranný sbor ČR v daném kraji a Policii České republiky.

3.4.1 Hejtman kraje a krajský úřad

Při řešení krizové situace nebo přípravě na ni na úrovni vyššího samosprávného celku má práva a povinnosti hejtman kraje (v Praze primátor hlavního města Prahy), který řídí a kontroluje přípravná opatření, zřizuje bezpečnostní radu kraje jako poradní orgán a krizový štáb kraje jako pracovní orgán.²⁴ Schvaluje krizový plán kraje po jeho projednání v bezpečnostní radě kraje.

Při vyhlášení stavu nebezpečí je oprávněný nařídit řadu krizových opatření, např. evakuaci obyvatelstva, zákaz vstupu, pohybu a pobytu, pracovní povinnost a pracovní výpomoc. V neposlední řadě v době krizového stavu koordinuje záchranné a likvidační práce, nouzové ubytování, zásobování pitnou vodou a potravinami.

Krajský úřad (v Praze Magistrát hlavního města Prahy) je zřizovatelem pracoviště krizového řízení.

3.4.2 Hasičský záchranný sbor kraje a Policie České republiky

Úkolem hasičského záchranného sboru kraje při přípravě na řešení krizových situací je zpracování krizových plánů kraje a obce s rozšířenou působností. Udržuje spolupráci mezi obcemi a správními úřady. Zajišťuje podmínky pro činnost krizových štábů na území kraje. Posláním Policie České

---

²³ § 13 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ §14-16 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

republiky v rámci daného kraje je zabezpečit prevenci krizových situací spojených s vnitřní bezpečností státu a veřejným pořádkem.²⁵

3.5 Orgány obce s rozšířenou působností

Mezi orgány obce s rozšířenou působností zařazujeme starostu obce s rozšířenou působností a obecní úřad takovéto obce. Starosta obce s rozšířenou působností řídí a kontroluje přípravná opatření, přičemž ostatní orgány obce s rozšířenou působností se na této připravenosti podílejí. Starosta zřizuje a předsedá bezpečnostní radě obce s rozšířenou působností jako poradnímu orgánu, zřizuje a řídí krizový štáb obce s rozšířenou působností jakožto pracovní orgán, schvaluje krizový plán obce s rozšířenou působností. Dále plní úkoly stanovené hejtnem kraje, které jsou nezbytné k přípravě na řešení krizové situace.²⁶ V hlavním městě Praze plní úkoly starosty obce s rozšířenou působností starosta městské části.

Povinností obecního úřadu obce s rozšířenou působností je zřízení pracoviště krizového řízení. V hlavním městě Praze plní úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností úřad městské části.²⁷

3.6 Orgány obce

V součinnosti s ostatními orgány obce zajišťuje starosta obce její připravenost na řešení krizové situace. Starosta obce je povinen plnit úkoly stanovené starostou obce s rozšířenou působností. Mezi základní úkoly starosty obce v oblasti krizového řízení patří zabezpečení varování osob nacházejících se na území obce, koordinuje evakuaci těchto osob a organizuje činnosti obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva. Starosta obce může zřídit krizový štáb. Spolupracuje s obecním úřadem, který zajišťuje přípravu obce na řešení krizových situací.²⁸

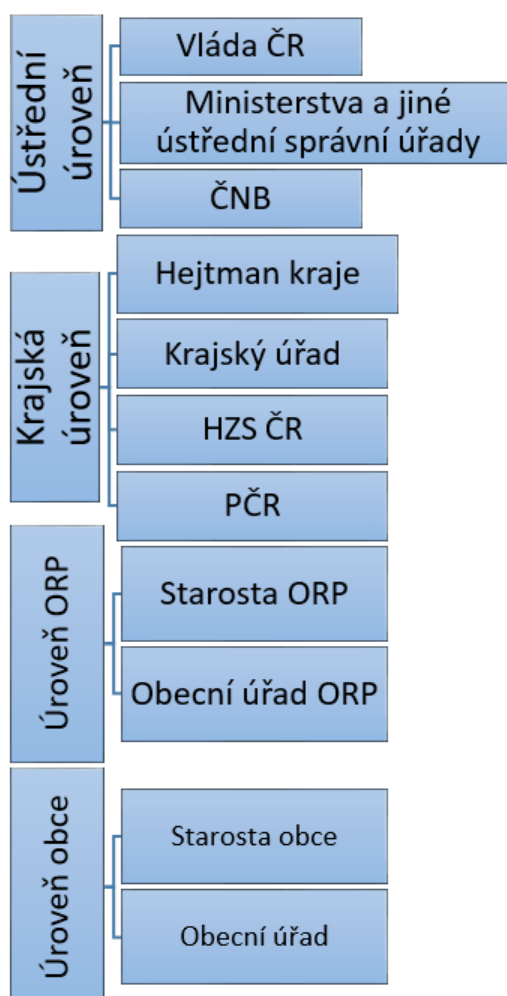
²⁵ JAKUBCOVÁ, Lenka a ŠUGÁR, Ján. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Policejní akademie České republiky, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 56-58.

²⁶ §18-19 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ JAKUBCOVÁ, Lenka a ŠUGÁR, Ján. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Policejní akademie České republiky, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 58-59.

²⁸ Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skriptum. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015, ISBN 9788086466620. s. 213.

Obrázek č. 3: Přehled orgánů krizového řízení²⁹

²⁹ TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 21.

4. MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Ve druhém paragrafu zákona č. 239/2000 Sb., zákon o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů, je mimořádná událost definována jako: „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“ V tomto zákoně jsou definované další pojmy. Jedná se, mimo jiné, o pojem integrovaný záchranný systém, pod kterým se rozumí: „koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“ Důležitými činnostmi během zásahu složek je provádění záchranných a likvidačních prací. Jejich definice jsou v zákoně taktéž uvedeny: záchrannými pracemi se rozumí „činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin. Likvidačními pracemi jsou činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.“³⁰

„Integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému.“³¹ Složky integrovaného záchranného systému (dále složky) dělíme na základní a ostatní. Charakteristickým rysem pro základní složky je jejich schopnost rychle a nepřetržitě zasahovat na území celé České republiky. Dále zajišťují obsluhu telefonních linek tísňového volání (telefonní čísla 112, 150, 155, 158), které slouží k přijímání oznámení o vzniku mimořádné události, jejímu vyhodnocení a vyslání potřebných složek na místo zásahu. Mezi tyto složky řadíme Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí jednotkami požární ochrany, Zdravotnickou záchrannou službu a Policii České republiky. Ostatní složky jsou typické poskytováním plánované pomoci na vyžádání. Spadají mezi ně vyčleněné síly a prostředky

---

³⁰ §2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.

³¹ §3 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.

ozbrojených sil (Armáda České republiky), ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (Vězeňská služba České republiky), orgány ochrany veřejného zdraví (hygienická stanice), ostatní záchranné sbory (Báňská záchranná služba), zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů (Český červený kříž). V době krizových stavů se stávají ostatními složkami také poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízený urgentní příjem.³²

Zákon dále obsahuje informace týkající se řešení mimořádných událostí. Z tohoto důvodu jej v dané problematice považujeme za klíčový. Na rozdíl od krizových situací, lze mimořádné události řešit za stavu běžné činnosti orgánů veřejné správy a k tomu určených složek, zpravidla složek integrovaného záchranného systému.³³

Při rozvoji v oblasti řešení mimořádných událostí hraje klíčovou roli zřízení telefonních čísel tísňového volání (150,155,158) na jednotlivé složky integrovaného záchranného systému, potažmo založení operačních a informačních středisek. Jejich předností je snadné a rychlé spojení na konkrétní složku na území celé České republiky. Vstupem do Evropské unie se Česká republika zavázala přijmout jednotné evropské telefonní číslo tísňového volání (112), jehož působnost sahá do všech členských států Evropské unie. Toto telefonní číslo poskytuje řadu výhod, například snadné a rychlé spojení na všechny složky integrovaného záchranného systému, možnosti volání na telefonní čísla bez signálu, možnost volání s nefunkční SIM kartou, lokalizace polohy volajícího skrze hovor, zjištění výrobního čísla mobilního telefonu.

Nezastupitelnou funkci má také síť stanovišť jednotlivých složek, jejímž cílem je zajistit územní pokrytí celé České republiky v dojezdové době k místu zásahu. Z toho plynou včasné a účinné zásahy, které v mnoha situacích vedou k záchraně života, zdraví, majetku či ke snížení škody, jež hrozila.

Značný vliv při zásahu má i zpracování typových činností, ve kterých je uveden postup složek integrovaného záchranného systému při provádění

---

³² §4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.

³³ LOUFKOVÁ, Leona. Analýza rizik. Praha: Policejní akademie České republiky, 2022, ISBN 978-80-7251-548-6. s. 43.

záchranných a likvidačních prací podle druhu a charakteru mimořádné události. Jsou vydávány Ministerstvem vnitra - Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru České republiky. Typových činností existuje v současnosti 17, přičemž poslední jsou rozděleny na kategorie A a B. Typová činnost obsahuje změnový list typové činnosti, společný list složek integrovaného záchranného systému a přílohu společného listu složek, list operačních středisek a pomůcky pro velitele zásahu.

Pokud se odehrává rozsáhlejší mimořádná událost, připadá důležitá role veliteli zásahu, jenž si jako pomocný orgán zřizuje Štáb velitele zásahu. Velitel zásahu má možnost místo zásahu rozdělit na úseky a sektory, těmto stanovit velitele, kteří jsou odpovědni veliteli zásahu. Zřízení stanovišť pro odpočinek zasahujících sil, pro ošetření raněných či vyhrazení místa pro přistání letecké záchranné služby patří také do úkolů velitele zásahu.

4.1 Rozdělení mimořádných událostí

Mimořádné události můžeme rozdělovat podle celé řady hledisek (síly, kterou udeří; škody, kterou napáchají; velikosti území, které zasáhnou; ročního období, kdy udeří; a celé řady dalších). Ovšem nejčastěji pracujeme se základním rozdělením na:³⁴³⁵ (Přehled rozdělení mimořádných událostí je uveden v tabulce č. 1).

a) Naturogenní (přírodní) – tedy mimořádné události vznikající činností přírody

1) Biotické – vznikající živou přírodou

- i) Epidemie – hromadná nákaza lidí na menším území,
- ii) Epizootie – hromadná nákaza zvířat,
- iii) Epifitie – hromadná nákaza zemědělských plodin a lesních kultur.

2) Abiotické – vznikající neživou přírodou

- i) Sesuvy půdy,
- ii) Požáry,
- iii) Povodně,

---

³⁴ Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 2023-11-02]. Dostupné na: <<https://www.hzscr.cz/clanek/nejcastejsi-otazky.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>>.

³⁵ LOUFKOVÁ, Leona. Analýza rizik. Praha: Policejní akademie České republiky, 2022, ISBN 978-80-7251-548-6. s. 44-48.

- iv) Tornáda,
- v) Aj.
- 3) Kosmické – sem řadíme například pád kosmických těles a meteorické deště.
- b) Antropogenní - tedy mimořádné události vznikající činností člověka
  - 1) Technogenní –
    - i) Nehody v chemickém průmyslu,
    - ii) Radiační havárie,
    - iii) Dopravní havárie,
    - iv) Velká znečištění životního prostředí,
    - v) Aj.
  - 2) Sociogenní –
    - i) Interní – občanské nepokoje, stávky, terorismus,
    - ii) Externí – válečný konflikt.
  - 3) Agrogenní – znehodnocení, degradace půdy.
  - 4) Ekonomické – narušení ekonomiky státu.³⁶

---

³⁶ LOUFKOVÁ, Leona. Analýza rizik. Praha: Policejní akademie České republiky, 2022, ISBN 978-80-7251-548-6. s. 45-48.

Tabulka č. 1: Přehled rozdělení mimořádných událostí

Mimořádné události		
Základní skupiny MU	Kategorie MU	Typ MU - příklady
Naturogenní - přírodní	Abiotické – neživá příroda	Dlouhotrvající sucha
		Sesuvy půdy, zemětřesení
		Záplavy, povodně
	Biotické – živá příroda	Onemocnění většího počtu osob - epidemie
		Onemocnění většího počtu zvířat - epizootie
		Onemocnění většího počtu zemědělských plodin a lesních kultur - epifytie
	Kosmické	Pád kosmických těles,
Meteorické deště		
Antropogenní – způsobené lidskou činností	Technogenní	Nehody v chemickém průmyslu
		Radiační havárie
		Dopravní havárie
		Velké znečištění životního prostředí
	Sociogenní interní	Terorismus
		Občanské nepokoje
		Stávky
	Sociogenní externí	Válečný konflikt
Agrogenní	Znehodnocení, degradace půdy	
Ekonomické	Narušení ekonomiky státu	

Pro praktické řešení krizových situací bylo pro Českou republiku stanoveno 22 typů hrozeb, které byly schváleny v Analýze hrozeb pro Českou republiku Usnesením Vlády ČR ze dne 27. 4. 2016 č. 369. (Přehled typových krizových situací je uveden v tabulce č. 2)

V následujícím textu se budu blíže věnovat vybraným třem naturogenním mimořádným událostem abiotického původu.

Tabulka č. 2: Typové krizové situace³⁷

Typové krizové situace		
Naturrogenní - přírodní	Abiotické – neživá příroda	Dlouhotrvající sucha
		Extrémně vysoké teploty
		Přívalové povodně
		Povodeň
		Vydatné srážky
		Extrémní vítr
	Biotické – živá příroda	Hromadné nákazy osob - epidemie
		Hromadné nákazy zvířat - epizootie
		Hromadné nákazy polních kultur -epifytie
Antropogenní – způsobené lidskou činností	Technogenní – provozní havárie	Narušení dodávek potravin velkého rozsahu
		Radiační havárie
		Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací
		Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury
		Zvláštní povodeň
		Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení
		Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu
		Narušení dodávek plynu velkého rozsahu
		Narušení dodávek ropy velkého rozsahu
		Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu
	Sociogenní	Narušení zákonosti velkého rozsahu včetně terorismu
		Migrační vlny velkého rozsahu
	Ekonomické	Znehodnocení, degradace půdy
		Narušení finančního a devizového hospodářství státu

4.2 Povodně

Povodně jsou jednou z nejobvyklejších přírodních mimořádných událostí a také nejčastější příčinou vyhlášení krizového stavu. Při povodních často

³⁷ Usnesení Vlády ČR ze dne 27. 4. 2016 č. 369 „K Analýze hrozeb pro Českou republiku“.

vznikají vysoké škody nejen materiální povahy, ale také ztráty na lidských životech v zasažené oblasti.³⁸

Podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) se povodní rozumí: „*Přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody.*“ Povodeň začíná vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity. Dále tento zákon zakotvuje konec povodní, povodňové orgány včetně jejich práv a povinností a ochranu před povodněmi a její uskutečňování.

Povodně můžeme dělit z mezinárodního hlediska na říční a mořské. Ovšem v České republice se především uplatňuje dělení povodní na:

- Přírozené – Jedná se o povodně, které jsou způsobeny přírodními vlivy, například táním sněhu a ledovců, dešťovými srážkami. Přívalové, též bleskové, povodně jsou určitým typem přírozené povodně. Jedná se o povodně způsobené přívalovými srážkami, kdy za velmi krátké období spadne velký úhrn srážek. Dochází k rychlému vzestupu vodní hladiny a následně k jejímu rychlému poklesu.,
- Zvláštní – Tyto povodně jsou způsobené poruchou na vodním díle³⁹

Uplatňujeme tři stupně povodňové aktivity. Tyto stupně naznačují míru povodňového nebezpečí.

- První stupeň – stav bdělosti - Nastává při nebezpečí přírozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí. Při jeho vyhlášení je nutné věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí. Svou činnost zahajuje hlásná a hlídková služba.
- Druhý stupeň - stav pohotovosti - Vyhláší se, pokud nebezpečí přírozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto. Vyhláší se také při překročení mezních hodnot sledovaných

---

³⁸ NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich a BUREŠ, Radek. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I.: mimořádné události, jejich členění a negativní dopady na základní funkce státu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7. s. 29.

³⁹ § 64, odst. 1 a 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) a o změně některých zákonů.

jevů. Aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi. Do pohotovosti se uvádějí prostředky pro provádění zabezpečovacích prací, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu.

- Třetí stupeň – stav ohrožení – Vyhláší se při bezprostředním nebezpečí nebo vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území. Vyhláší se také při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů.⁴⁰

Druhý a třetí stupeň povodňové aktivity vyhláší a odvolávají ve svém územním obvodu povodňové orgány.

Povodňový plán je dokument, který obsahuje způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací. Také obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů. Součástí jsou i přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území. Jsou zde také stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity. (Přehled povodňových plánů a jejich zpracovatelů je uveden v tabulce č. 3).

Obsah povodňových plánů tvoří část věcná, která skýtá údaje potřebné pro zajištění ochrany před povodněmi, část organizační, která obsahuje jmenné seznamy, adresy a způsob spojení účastníků ochrany před povodněmi. Grafická část se skládá z map a plánů.

Povinnost zpracovat povodňový plán náleží obci, pokud v jejím územním obvodu může dojít k povodni, stejně tak ale i obci s rozšířenou působností, kraji a také Ministerstvu životního prostředí, jež zpracovává povodňový plán pro celé území České republiky.⁴¹ Povodňový plán je také povinen zpracovat provozovatel objektu na žádost povodňového orgánu nebo na základě vlastní potřeby.⁴²

---

⁴⁰ § 70 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) a o změně některých zákonů.

⁴¹ § 71 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) a o změně některých zákonů.

⁴² LOUFKOVÁ, Leona. Analýza rizik. Praha: Policejní akademie České republiky, 2022, ISBN 978-80-7251-548-6. s. 92.

Tabulka č. 3: Přehled povodňových plánů a jejich zpracovatelů

Povodňový plán	Zpracovatel
Povodňový plán ČR	Ministerstvo životního prostředí
Povodňový plán kraje	Krajský úřad
Povodňový plán obce s rozšířenou působností	Obecní úřad obce s rozšířenou působností
Povodňový plán obce	Obecní úřad
Povodňový plán objektu	Vlastník objektu

Povodňové orgány se liší podle toho, zda se jedná o situaci mimo povodeň či při povodni. Mimo povodeň jsou povodňovými orgány: orgány obcí a v hlavním městě Praze orgány městských částí, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze úřady městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy, krajské úřady a Ministerstvo životního prostředí. Při povodni jsou povodňovými orgány povodňové komise obcí a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí, povodňové komise obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy, povodňové komise krajů a Ústřední povodňová komise.⁴³ (Přehled povodňových orgánů je uveden v tabulce č. 4).

⁴³ § 77 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) a o změně některých zákonů.

Tabulka č. 4: Přehled povodňových orgánů⁴⁴

Povodňové orgány při povodni	Povodňové orgány mimo povodeň
Ústřední povodňová komise	Ministerstvo životního prostředí
Povodňová komise kraje	Krajský úřad
Povodňová komise obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze povodňová komise městských částí stanovená Statutem hlavního města Prahy	Úřad obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze úřady městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy
Povodňová komise obcí, v hlavním městě Praze povodňová komise městských částí	Obecní úřad, v hlavním městě Praze orgány městských částí

Povodňová opatření dělíme na:

- přípravná opatření,
- opatření při nebezpečí povodně,
- opatření za povodně,
- opatření po povodni.

Přípravnými opatřeními je například stanovení záplavových území, vyklízení záplavových území, zpracování povodňových plánů, stanovení směrodatných limitů pro stupně povodňové aktivity. Mezi opatření prováděná při nebezpečí povodně náleží varování při nebezpečí povodně, zřízení a činnost hlídkové služby a činnost předpovědní a hlásné povodňové služby. V průběhu povodně se provádějí povodňové zabezpečovací a záchranné práce, varování obyvatel při nebezpečí povodně, činnost hlásné a předpovědní povodňové služby. Součástí opatření po povodni je zpracování dokumentů a evidence, vyhodnocení situace, škod a návrhy na úpravu povodňových opatření.⁴⁵

⁴⁴ LOUFKOVÁ, Leona. Analýza rizik. Praha: Policejní akademie České republiky, 2022, ISBN 978-80-7251-548-6. s. 91.

⁴⁵ TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 66-67.

Organizátory hlásné povodňové služby jsou orgány obcí a povodňové orgány obce s rozšířenou působností. Dále se hlásné služby účastní další osoby ochrany před povodněmi. V případě potřeby je zřizována hlídková služba, která předává informace získané na hlásných profilech povodňovým orgánům o vývoji povodňové situace, přijímá a odesílá informace nezbytné pro vyhodnocení povodní, pro varování obyvatelstva, v oblasti předpokládaného vzniku povodně a dále po směru vodního toku.

Garantem předpovědní povodňové služby je Český hydrometeorologický úřad v součinnosti se správcem povodím. Jeho úkolem je informovat povodňové orgány, další účastníky ochrany před povodněmi o nebezpečí vzniku povodně, o samotném vzniku povodně a o jejím dalším šíření. Dále informuje o množství srážek, stavu vodních toků a naměřených objemech průtoků ve vybraných profilech.

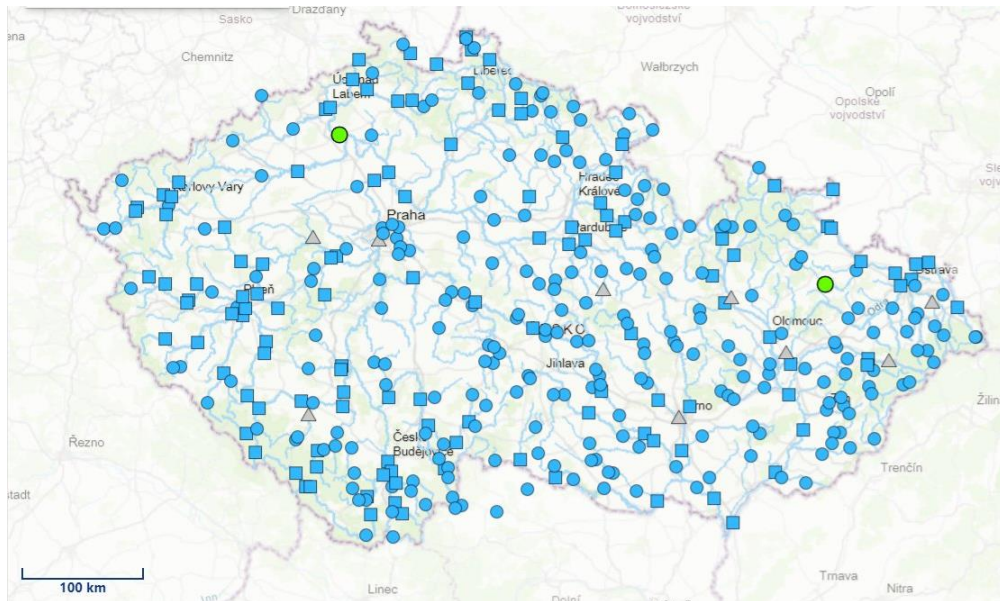
Hlásné profily na území České republiky se vyskytují ve třech typech. Jednotlivé druhy a vybavení se odlišují podle důležitosti vodního toku na hlásný profil A - základní, hlásný profil B - doplňkový, hlásný profil C - pomocný. (Přehled mapy hlásných profilů je uveden na obrázku č. 4).

Hlásný profil A - základní se buduje na významných tocích, přehradách a hraničních vodních tocích. Jejich umístění vybírá a provozuje Český hydrometeorologický ústav, místo umístění schvaluje ministerstvo životního prostředí a krajský úřad. Směrodatné limity označující překročení hladiny do výše povodňových stupňů udává ministerstvo životního prostředí. Vybavení takového profilu tvoří stabilní vodoměrný profil, vodoměrná stanice s vodočetnou lať, automatický přenos dat Českému hydrometeorologickému úřadu a správci povodí, a také automaticky zasílá varovné SMS zprávy na předem stanovená telefonní čísla, dále zaznamenává křivku průtoků.

Hlásný profil B - doplňkový se buduje na tocích řek, které jsou významné pro řízení ochrany před vznikem povodní na území kraje. Tento hlásný profil je zřizován a umístován na místo stanovené krajským úřadem. Krajský úřad také stanovuje výši směrodatných limitů pro vyhlášení konkrétního stupně povodňové aktivity. Vybavení doplňkového profilu povinně obsahuje vodočetnou lať, měření

a zaznamenání křivky průtoku. I zde může být zbudována vodoměrná stanice. Pokud není na profilu vybavení pro automatický přenos dat, data se odečítají ručně.

Obrázek č. 4: Mapa hlásných profilů⁴⁶

K těmto dvěma typům hlásného profilu se zpracovává evidenční list. Jeho obligatorními částmi jsou - uvedení umístění hlásného profilu, stupňů povodňové aktivity, maximální stavy hladiny vodních toků, pravidelnost zasílání hlášení o stavu hladiny a seznam kontaktů, na které se budou informace z hlášení odesílat. Evidenční listy hlásných profilů je možné stáhnout na webových stránkách Českého hydrometeorologického úřadu.

Hlásný profil C - pomocný se vystavuje na vodních tocích pro místní účely, nejsou-li dostatečné hlásné profily A a B. Jejich výběr, provozování a monitorování provádí obce.⁴⁷

4.3 Lesní pohromy

Lesem se podle §2 zákona č. 289/1995 Sb., zákon o lesích (lesní zákon), rozumí: „*Lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí*

⁴⁶ Hlásná a předpovědní povodňová služba. Online. Dostupné z: <https://hydro.chmi.cz/hpps/>. [cit. 2024-02-16].

⁴⁷ LOUFGKOVÁ, Leona. Analýza rizik. Praha: Policejní akademie České republiky, 2022, ISBN 978-80-7251-548-6. s. 84-90.

lesa. Lesními porosty jsou stromy a keře lesních dřevin, které v daných podmínkách plní funkci lesa.“ V tomto zákoně je i stanoveno, jací škodliví činitelé se mohou v lese vyskytovat. Jedná se o škodlivé organismy, nepříznivé povětrnostní podmínky, imise a fyzikální nebo chemické faktory, které způsobují poškození lesa. Za škodlivé organismy zákon považuje původce chorob lesních porostů a rostlinné nebo živočišné škůdce lesních porostů.⁴⁸

V lese je zákonem zakázáno kouřit, rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně a tábořit mimo vyhrazená místa, odhazovat hořící nebo doutnající předměty, a také rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně do vzdálenosti 50 m od okraje lesa.⁴⁹ Dále je povinností každého si počínat tak, aby nedocházelo k ohrožování nebo poškozování lesů, jakož i objektů a zařízení sloužících k hospodaření v lese.⁵⁰

Stát podporuje vlastníky lesních porostů poskytováním finančních prostředků a služeb. Služby poskytuje zajištěním například velkoplošné ochrany lesů proti hmyzím škůdcům či prevencí a ochranou lesů před požáry.⁵¹

Do kategorie živočišných škůdců lesních porostů zařadíme především lýkožrouta smrkového (kůrovce), který měl v posledních letech významný vliv na zdraví lesů ve státě. Dalšími významnými činiteli, které v posledních letech měly vliv na zdraví našich lesů, byly vichřice, dlouho trvající sucha, a především požáry lesa.

4.3.1 Lesní požáry

Požár lze definovat jako nežádoucí, neovládané a zpravidla již neovladatelné hoření.⁵² Hoření probíhá za určitých podmínek. Je potřeba přítomnosti hořlavé látky, přístupu vzduchu a zdroje zapálení.⁵³ Požár je často

---

⁴⁸ §2 zákona č. 289/1995 Sb., zákon o lesích (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁹ §20 zákona č. 289/1995 Sb., zákon o lesích (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ §11 zákona č. 289/1995 Sb., zákon o lesích (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ §46, odst. 2 zákona č. 289/1995 Sb., zákon o lesích (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵² NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich a BUREŠ, Radek. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I.: mimořádné události, jejich členění a negativní dopady na základní funkce státu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7. s. 72.

⁵³ BALOG, K., KVARČÁK, M., Dynamika požáru, Ostrava: SPBI 1999, 1. vydání, ISBN 80-86111-44-X. s. 4.

sekundárním následkem jiné mimořádné události (zemětřesení, sopečná činnost, dlouhotrvající sucha, aj.). Ze statistického hlediska jsou požáry v České republice způsobené ve většině případů jednáním člověka, kdežto vlivem působení přírodních živlů vypuklo dosud požárů výrazně méně.

Do legislativy související s požáry řadíme především zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon stanovuje každému povinnost počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířat a majetku. Při zdolávání požárů, živelních pohrom a jiných mimořádných událostí je povinen poskytovat přiměřenou osobní pomoc, nevystaví-li tím vážnému nebezpečí nebo ohrožení sebe nebo osoby blízké anebo nebrání-li mu v tom důležitá okolnost, a také je povinen poskytovat potřebnou věcnou pomoc.⁵⁴ Následně lze zmínit řadu vyhlášek souvisejících s požáry, především vyhlášku č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), vyhlášku č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Nařízení vlády č. 127/2001 Sb., jako prováděcí předpis k zákonu o požární ochraně, je také součástí legislativy.

Lesní požáry můžeme dělit vícero způsoby, např. podle:

- 1) Příčiny vzniku požáru na požáry přírodní a požáry způsobené činností člověka.

Při požáru přírodním se jedná zpravidla o samovznícení, ke kterému dochází, pokud se vytvoří velké množství odumřelé a hnilé vegetace, u které dochází k jejímu zahřívání na velkou teplotu, anebo jako následek úderu blesku. Požáry způsobené činností člověka jsou druhou možností. Mohli bychom sem zařadit zakládání ohňů v lese mimo vyznačená místa, úmyslné zapálení požárů či odhození hořícího nebo doutnajícího předmětu.,

- 2) Délky doby trvání na krátkodobé požáry, střednědobé a dlouhodobé požáry,
- 3) Způsobu šíření požáru dělíme požáry na podzemní, pozemní a korunové.

---

⁵⁴ §1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Podzemní šíření požáru je charakteristické hořením rašeliny nebo vrstvy hlubokého humusu. Dochází k hoření kořenů stromů. Takovéto hoření je velmi nebezpečné z důvodu jeho latence, kdy po mnoho dnů nemusí být požár patrný. Vlivem hoření kořenů dochází ke vzniku nestability stromů a ke zvýšené možnosti jejich pádu. Podzemní požáry vznikají zpravidla v druhé polovině léta. Pravděpodobnost vzniku se zvyšuje s dlouhými obdobími sucha. K podzemním požárům dochází nejméně často.

Pozemní požáry jsou nejčastěji se vyskytujícími požáry na území našeho státu. Oheň se šíří po vrchní vrstvě vegetace (mech, kapradí), dosahuje na nižší části kmenů a vystouplé kořeny.

Korunové požáry se šíří v horních částech stromu. Při jejich průběhu shoří jak jehličí, tak listí, menší větvičky a méně často i velké větve. Strom zasažený korunovým požárem zpravidla uhynie.⁵⁵ Nebezpečí korunového požáru spočívá v jeho rychlosti přenosu a přeskokování na koruny stromů vzdálených i několik metrů.

Dopady lesních požárů mohou mít pozitivní i negativní účinek. Pozitivními účinky je likvidace nemocí, které se v lese vyskytují a regenerační účinky na zasažené části lesa. Mezi negativní účinky řadíme znečištění, škody na fauně a floře, poškození či úplné zničení lesního ekosystému, narušení přirozeného cyklu lesa.⁵⁶

4.4 Svahové sesuvy

Svahové sesuvy také někdy označované jako svahové pohyby se vyznačují náhlým pohybem hornin, kdy dojde k oddělení hmoty, která se sesouvá od pevného podloží.⁵⁷ Svahový pohyb je tedy vyvolán destabilizací svahu, k němuž dochází z celé řady příčin:

---

⁵⁵ NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich a BUREŠ, Radek. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I.: mimořádné události, jejich členění a negativní dopady na základní funkce státu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7. s. 72-73.

⁵⁶ NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich a BUREŠ, Radek. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I.: mimořádné události, jejich členění a negativní dopady na základní funkce státu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7. s. 74.

⁵⁷ TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 68.

- změny sklonu svahu,
- zatížení svahu násypy,
- nadměrné množství vody v půdě, horninách,
- změny v porostu,
- a další jako např. otřesy, těžba, stavby.

Z tohoto vyplývá, že vliv na vznik svahových pohybů má nejen příroda, ale i člověk. Velmi často jsou spojeny s jinou mimořádnou událostí.

Terény náchylné ke vzniku svahových sesuvů jsou zejména oblasti se zemětřesnou aktivitou, vysoko položené oblasti s velkou členitostí reliéfu, oblasti postižené silnou degradací půdy, oblasti tvořené objemnými vrstvami jemných sedimentů, oblasti s četnými dešťovými a sněhovými srážkami během roku.

Svahové sesuvy můžeme rozdělovat různě, dle mnoha faktorů. Jedním ze základních dělení je dělení podle rychlosti pohybu.

- Na pomalé svahové sesuvy - Také nazývané ploužení, kdy rychlost pohybu zpravidla není větší než několik desítek centimetrů za rok. Jejich nebezpečí tkví ve skutečnosti, že se mohou kdykoliv proměnit v pohyb rychlejší,
- Středně rychlé svahové sesuvy - Pohyby mají rychlost několika metrů za hodinu či den. Tato rychlost je charakteristická pro většinu sesuvů,
- Rychlé svahové sesuvy - Pohyby svahů putují několik desítek kilometrů za hodinu. Spadá sem například řícení skal, tečení např. rozbředlých jílu či lavina. Jejich následky mohou být katastrofální se značnými škodami na životě, zdraví i majetku.

Další možná dělení jsou podle tvaru sesuvu, zda narušují stabilitu podlaží či nikoliv, dle okolností vzniku.⁵⁸ Do této skupiny mimořádných událostí náleží i vodní přívaly s bahnem a balvany, řícení ledovců a laviny.⁵⁹

---

⁵⁸ NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich a BUREŠ, Radek. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I.: mimořádné události, jejich členění a negativní dopady na základní funkce státu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7. s. 38-39.

Mezi následky svahových sesuvů řadíme škodu na životě, ničení obydlí, staveb a životního prostředí, přerušeni provozu těžby nerostných surovin, přerušeni silničních komunikací a elektrického vedení, a jiné.

Nejúčinnější ochranou před svahovými sesuvy je prevence. Dochází k vytipování míst náchylných k sesuvu, zpracování seznamu takových míst a následné zajištění těchto nejrizikovějších míst. Významnou úlohu zajišťuje Česká geologická služba – Geofond. Zajištění probíhá dle potřeby buď zachycením a odvedením povrchové vody, kotvením nebo výstavbou opěrných zdí, úpravou terénu.⁶⁰

Svahové sesuvy byly již několikrát důvodem pro vyhlášení krizového stavu. Bylo tomu třikrát, přičemž dvakrát v Jihomoravském kraji, kdy byl hejtmanem kraje vyhlášený stav nebezpečí. Ve třetím případě se jednalo také o stav nebezpečí, byl vyhlášený v Pardubickém kraji.

---

⁵⁹ TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 69.

⁶⁰ NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich a BUREŠ, Radek. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I.: mimořádné události, jejich členění a negativní dopady na základní funkce státu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7. s. 40.

5. KRIZOVÉ STAVY VYHLÁŠENÉ V ČESKÉ REPUBLICE

Od doby, kdy byly přijaté krizové zákony (zákon o integrovaném záchranném systému, krizový zákon, zákon o hospodářských opatření pro krizové stavy) a tím vznikla možnost vyhlásit jednotlivé krizové stavy, byl několikrát příslušný krizový stav vyhlášen. Možnost jejich vyhlášení započala lednem roku 2001, kdy tyto zákony nabyly účinnosti. (Přehled vyhlášených krizových stavů na území České republiky je v tabulce č. 5).

Stav nebezpečí byl během dvaceti jedna let vyhlášen čtrnáctkrát. Nejčastější příčinou vyhlášení stavu nebezpečí byly povodně (v šesti případech včetně jedné poruchy vodního díla). Následně se jednalo o sesuvy půdy či skalních masivů (třikrát). Nálezy nelegálních skladů nebezpečných látek, africký mor prasat či další živelné pohromy byly méně častými příčinami pro vyhlášení krizového stavu. Pro území Jihomoravského kraje, byl stav nebezpečí vyhlášen sedmkrát. Vícekrát škody také vznikaly v Ústeckém, Olomouckém, Jihočeském, Zlínském kraji a Kraji Vysočina.

Nouzový stav byl vyhlášen šestkrát. V polovině případů z důvodů rozsáhlých povodní (rok 2002, 2006 a 2013), které zasáhly více než polovinu krajů. Mezi kraje zasažené alespoň dvakrát patřil kraj Plzeňský, Středočeský, Jihočeský, Ústecký a i hlavní město Praha. Jeden ze zbylých tří nouzových stavů byl vyhlášen z důvodu orkánu Kyrill, jenž prošel osmi kraji v roce 2007. Druhý z důvodu rozšíření nemoci Koronavirus SARS-CoV-2. Tehdy byl poprvé nouzový stav vyhlášen pro celé území České republiky a trval nejdelší dobu ze všech vyhlášených nouzových stavů. Poslední nouzový stav vyhlásila vláda v roce 2022, příčinou byla potřeba zvládnout příliv uprchlíků, kteří utíkali před válečným konfliktem na Ukrajině – šlo tedy o migrační vlnu velké rozsahu.

Stav ohrožení státu a válečný stav dosud nebylo potřeba Parlamentem České republiky vyhlásit.

Krizové stavy vyhlášené ať už hejtmánem kraje nebo vládou České republiky zastupují převážně naturogenní mimořádné události, které se nepodařilo řešit běžnou činností orgánů státní správy. Nejpočetnější z těchto událostí byly

povodně, jež musely být řešeny osmkrát z dvaceti případů. Také pokaždé zasáhly celou řadu krajů a poškodily velkou plochu státu.⁶¹

Z této analýzy vyplývá, že přírodní krizovou situaci povodeň můžeme považovat za časté a velké riziko, u kterého správná prevence, plánování a následné řešení je důležité pro zajištění ochrany obyvatel. Důležité je ale také pro ekonomiku státu, neboť náklady na odezvu na povodeň a na obnovu zasaženého území jsou značné.

---

⁶¹ Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.

Tabulka č. 5: Přehled vyhlášených krizových stavů na území České republiky⁶²

Přehled vyhlášených krizových stavů:			
Rok	Krizový stav	Důvod vyhlášení	Kraj, pro jehož území byl vyhlášen KS
2002	Stav nebezpečí	Povodně	JMK, VYS, USK
2002	Nouzový stav	Povodně	HMP, SCK, JCK, PLK, KVK, USK
2004	Stav nebezpečí	Sesuv skalního masivu	JMK
2004	Stav nebezpečí	Odstraňování následků živelní pohromy	OLK
2005	Stav nebezpečí	Porucha vodního díla	VYS
2006	Stav nebezpečí	Povodně	ZLK, JMK, USK, OLK, PCK, JCK, SCK, PLK,
2006	Nouzový stav	Povodně	JCK, SCK, ZLK, JMK, OLK, USK, PCK
2006	Stav nebezpečí	Sesuv skalního masivu	PCK
2006	Stav nebezpečí	Nebezpečné látky	KHK
2007	Nouzový stav	Orkán Kyrill	JCK, PLK, KVK, VYS, LIK, KHK, MSK, SCK
2009	Stav nebezpečí	Povodně	JCK, MSK, OLK, USK
2010	Stav nebezpečí	Povodně	OLK, ZLK, MSK, JMK, USK, LBK
2013	Stav nebezpečí	Povodně	HMP, JCK
2013	Nouzový stav	Povodně	JCK, PLK, SCK, LIK, KHK, USK, HMP
2014	Stav nebezpečí	Sesuv půdy	JMK
2016	Stav nebezpečí	Nelegální sklad NL	JMK
2017	Stav nebezpečí	Africký mor prasat	ZLK
2020	Nouzový stav	Koronavirus SARS-CoV-2	ČR
2021	Stav nebezpečí	Tornádo	JMK
2022	Nouzový stav	Migrační vlna	ČR

⁶² Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 2024-01-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-řízení-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D> + vlastní doplnění

Pozn. (ČR - území České republiky, HMP - Hl. m. Praha, JCK - Jihočeský kraj, JMK - Jihomoravský kraj, KHK - Královehradecký kraj, KVK - Karlovarský kraj, LBK - Liberecký kraj, MSK - Moravskoslezský kraj, OLK - Olomoucký kraj, PCK - Pardubický kraj, PLK - Plzeňský kraj, SCK - Středočeský kraj, USK - Ústecký kraj, VYS - kraj Vysočina, ZLK - Zlínský kraj).

6. VLIV SPOLEČNOSTI NA VZNIK A PRŮBĚH ŽIVELNÝCH POHRŮM

6.1 Povodně v povodí Moravy 1997 – obec Troubky

Povodně v povodí řeky Moravy v červenci roku 1997 můžeme rozdělit do dvou epizod podle období srážek, které přesáhly dosavadní maxima.

První epizoda vznikla vlivem dlouhotrvajících téměř pětidenních vydatných srážek, kdy v některých měrných stanicích byl naměřen úhrn srážek převyšující 100 mm. Množství srážek bylo o 360 % vyšší, než je v červenci pro tuto oblast obvyklé. Důsledkem toho vznikaly na horách ničivé a rychlé povodně, v nížinách rozsáhlé škodlivé povodně, místy i několik kilometrů široké.⁶³

Reakcí na srážky bylo zvyšování vodních toků, a již v noci z 6. července na 7. července byly překročeny směrodatné limity pro vyhlášení 3. stupně povodňové aktivity.⁶⁴ Kulminace nastávala dle úseků řeky od 7. července do 9. července a od 11. července do 14. července.

Bylo zasaženo území o rozloze několika tisíců kilometrů čtverečních.⁶⁵ Postižené obce měly mimo jiné problémy se zásobováním pitnou vodou, přerušením dodávek elektrické energie, docházelo k pádu budov.⁶⁶

Druhá epizoda povodní navazovala na epizodu první. Po kulminaci první povodně a mírném opadnutí hladiny řek však nastaly 17. července nové srážky. Srážek bylo již méně, i přes to byly některé obce znovu zaplaveny. Ani vzniklé škody nevyšplhaly oproti první epizodě povodně tak vysoko. 20. a 21. července se voda vrátila do koryt řek. V postižených obcích se začaly napravovat škody způsobené povodněmi, jejichž odhad odpovídal výši přibližně 60 miliard korun.⁶⁷

---

⁶³ MATĚJÍČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3. s. 20.

⁶⁴ MATĚJÍČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3. s. 26.

⁶⁵ MATĚJÍČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3. s. 22-23.

⁶⁶ MATĚJÍČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3. s. 35.

⁶⁷ SOTONA, Jan, Radek KŘÍŽ a Radim VACULOVIČ. Vodní peklo: osudy lidí postižených přírodní katastrofou. Praha: Duel, 1997. Akta. ISBN isbn80-902324-5-0. s. 116.

Obec Troubky nacházející se v okrese Přerov na levém břehu řeky ohrožovala povodňová vlna z řeky Bečvy. Řeka Bečva byla obestavená ochrannými hrázemi. Dle platné dokumentace z roku 1997 při překročení hranice průtoku 500 m³/s, dojde k rozlivu vody na zemědělskou půdu mezi řekou Bečvou a obcí Troubky. Plánovala se stavba nádrže na Bečvě u Teplic, která by byla schopná ovlivnit průběh povodně, a proto se menší ochrana obce proti povodni přijímala jako dočasně přijatelné riziko. Riziko bylo přijímáno i přes to, že obec byla v dokumentaci záplavových území zařazena do možnosti dosažení úrovně 100leté vody o objemu až 30 milionů metrů krychlových.⁶⁸

Voda se z koryta řeky Bečvy začala vylévat již v 15:00 hodin dne 7. července 1997 po překročení průtoku 600 m³/s.⁶⁹ Vlivem překročení kapacity koryta se začala voda vylévat na okolní zemědělskou půdu nejprve na pravém břehu řeky, později pak i na břehu levém. Ve večerních hodinách průtok dosahoval přibližně 810 m³/s a stále docházelo k zaplňování prostoru určeného pro rozliv vodou z řeky. Průtok vody dosáhl svého maxima a kulminoval 8. července ve výši 838 m³/s, v nočních hodinách převýšil ochranné hráze přibližně o 0,8 m a protekl do obce Troubky.

Voda způsobovala škody nikoliv svou rychlostí, ale dlouhotrvajícím účinkem. Podmáčela půdu, nosné zdi budov, které se následně hroutily. Kulminace trvala do ranních hodin, poté voda postupně opadávala.

Průtok této řeky převyšoval úroveň 100leté vody. Povodeň byla pozitivně ovlivněna možností rozlivu v údolí. I přes to v obci Troubky zemřelo 9 osob, více než 300 domů bylo vážně poškozených a na 300 domů zcela zničených.⁷⁰

Na provádění likvidačních prací se podílela Armáda České republiky a příslušníci civilní obrany.⁷¹ V roce 1998 byla již zrekonstruovaná celá řada budov, mezi nimi i kulturní dům a pošta. Byla zahájena stavba nového mostu

---

⁶⁸ MATĚJÍČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3. s. 37.

⁶⁹ MATĚJÍČEK, Josef. Povodeň v povodí Moravy v roce 1997. Brno: Povodí Moravy, a.s., 1998. SČ 001 882 446. s. 46.

⁷⁰ MATĚJÍČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3. s. 38.

⁷¹ Deset let poté, vyd. Troubky, obec Troubky 2007, ISBN 978-80-254-4171-8. s. 17.

přes řeku Bečvu, probíhala rozsáhlá výstavba rodinných domů, dokončila se stavba bytových domů.⁷²

6.2 Povodně v povodí Moravy 2010 – obec Troubky

Povodně v povodí řeky Moravy v roce 2010 můžeme rozdělit do dvou epizod dle srážek, které se na území vyskytly. Jednalo se o letní povodně vyvolané srážkami delšího trvání.⁷³ Za květen v povodí řeky Moravy spadlo přibližně 210 % srážek obvyklého měsíčního normálu. Povodně byly negativně ovlivněné nasycením půdy vodou z předchozích srážek.

První srážková epizoda proběhla ve dnech 16. – 18. května. V povodí řeky Bečvy přišlo vydatně, i když méně intenzivně, byly překročeny hodnoty 20letých průtoků. Kulminace povodí řeky u obce Troubky nastala 18. května s průtokem 724 m³/s. Byl dosažen 3. stupeň povodňové aktivity. Situace byla podobná červenci roku 1997, kdy řeka Bečva vytekla ze svého koryta na levé straně a zaplavila obec Troubky.

Druhá srážková epizoda se odehrála 1. – 3. června. Množství srážek nebylo velké, avšak bylo územně rozsáhlejší. Půda nasycená z předchozích dešťů nebyla schopná srážky pojmout. Toto vedlo k rychlému vzestupu hladiny vodních toků. Opětovně byly překročeny hodnoty 20letých průtoků. U obce Troubky došlo k dosažení 3. stupně povodňové aktivity. Kulminace povodí nastala 3. června s úrovní 5letého průtoku (526 m³/s).⁷⁴ Následující dny hladina vodních toků opadávala, převážná část povodně odezněla do 6. června.⁷⁵ (Přehled Nejvyšší vodní stavy Dluhonice Bečva v tabulce č. 6).

---

⁷² Deset let poté, vyd. Troubky, obec Troubky 2007, ISBN 978-80-254-4171-8. s. 32.

⁷³ ŘEHÁNEK, Tomáš; WINKLER, Ivo a SOUKALOVÁ, Eva. Vyhodnocení povodní v květnu a červnu 2010: hydrologické vyhodnocení průběhu povodní. 2011. s. 19.

⁷⁴ ŘEHÁNEK, Tomáš; WINKLER, Ivo a SOUKALOVÁ, Eva. Vyhodnocení povodní v květnu a červnu 2010: hydrologické vyhodnocení průběhu povodní. 2011. s. 4,14,22,24.

⁷⁵ ŘEHÁNEK, Tomáš; WINKLER, Ivo a SOUKALOVÁ, Eva. Vyhodnocení povodní v květnu a červnu 2010: hydrologické vyhodnocení průběhu povodní. 2011. s. 26.

Tabulka č. 6: Nejvyšší vodní stavy Dluhonice Bečva⁷⁶

Nejvyšší zaznamenané vodní stavy		
	Výška hladiny	Datum
1.	780 cm	08. 07. 1997
2.	695 cm	18. 05. 2010
3.	651 cm	09.08 1985
4.	650 cm	19. 07. 1970
5.	640 cm	22. 08. 1972
6.	606 cm	30. 03. 2006
7.	603 cm	08. 09. 1996
8.	590 cm	03. 06. 2010
9.	589 cm	15. 10. 2020
10.	555 cm	21. 01. 1974
11.	467 cm	12. 03. 1981
12.	464 cm	19. 03. 2005

6.3 Porovnání povodní před a po přijetí krizové legislativy

Výše uvedené povodně jsou navzájem srovnatelné i přes to, že průtok na daném měrném místě byl v roce 2010 nižší. Jejich podobnost spočívá v množství spadlých srážek, počtu epizod srážek – u obou byly dvě, průběhem srážek - kdy srážky vždy na několik dní přestaly a následně znovu započaly, v typu povodně a ve velikosti území, kterou postihly.

Při povodních v roce 1997 byla možné aplikovat pouze zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, přesněji jeho novelizovanou podobu z roku 1992. Značné problémy způsobovalo nezakotvení zásad opatření pro zabezpečení obnovy území postižených povodněmi. Na opravu následků povodní bylo zapotřebí velké množství finančních prostředků a mnoho let práce. Problémy s obnovou území

⁷⁶ Evidenční list profilu. Online. Dostupné z: <https://hydro.chmi.cz/hppsevlist/download?seq=307354>. [cit. 2024-01-29].

postiženého povodní řeší územní orgány, postižené instituce či občané státu. Stát jim v tomto mnohdy vypomáhal.⁷⁷

S nadsázkou by se dalo říci, že složky zasahující u takovýchto mimořádných událostí byly vedeny spíše na základě instinktu osob, které byly na vedoucích pozicích. Jejich postupy, činnost, práva a povinnosti nebyly nikde dále zakotveny. Předpovědní a hlásná povodňová služba nebyla schopna poskytnout přesné informace o povodňové vlně, přesně odhadnout její následující rozvoj a možné následky, rozlivy. Včasnost a přesnost varování je primární pro přijetí vhodných protipovodňových opatření a evakuaci obyvatelstva.

Nežádoucí při přípravě na povodně v roce 1997 bylo také přijetí „snesitelného“ rizika při plánování výstavby nádrže, jež by byla schopna značně ovlivnit průběh právě takovéto povodně.

Za pozitivní přímý přínos této povodně považuji rozvinutí legislativního rámce, a to vydáním zákona č. 14/1998 Sb., vodní zákon a nařízení vlády číslo 110/1999, o ochraně před povodněmi.⁷⁸ Právě tyto povodně byly značným impulsem pro následné přijetí ústavního zákona o bezpečnosti ČR a krizové legislativy. Dále jako pozitivum vnímám rychlost obce Troubky, se kterou se zapojila do hledání možných vhodných preventivních opatření proti povodni.

Povodně v roce 2010 byly již zcela legislativně pokryté. Krizová legislativa jednoznačně definuje kompetence a odpovědnost orgánů veřejné správy. Toto je zásadní rozdíl oproti roku 1997. (Dále zmiňované zákony jsou součástí kapitoly 1.2 této práce.) Primární je zákon o krizovém řízení, který je podporován celou řadou dalších zákonů: zákon o vodách, zákon o integrovaném záchranném systému, zákon o ozbrojených silách České republiky, zákon o obcích, krajích a hlavním městě Praze. Tyto zákony dávají složkám zasahujícím v místě povodně celou řadu práv, povinností, postupů. Pomáhají chránit

---

⁷⁷ MATĚJČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3. s. 16.

⁷⁸ MATĚJČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3. s. 16.

obyvatele na území vzniklé mimořádné události, dále také podporují činnosti územně samosprávných celků.

Modernizace měrných zařízení a navýšení počtu míst, kde dochází k měření průtoku, vede ke zkvalitnění dostupných informací. Data o stavech povodí jsou dostupné všem občanům prostřednictvím internetových stránek Českého hydrometeorologického ústavu, který je v České republice garantem předpovědní povodňové služby. Občané tedy mohou sami pozorovat stav hladiny vodních toků a přijímat preventivní opatření v rámci svého působení, mohou být připraveni na možnost negativního rozvoje situace.

Stát se již podílel na obnově území postiženého povodní nebo jinou mimořádnou událostí přímo, a to prostředky ze samostatné rozpočtové kapitoly na základě zákona č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou katastrofou.

6.4 Požár v Národním parku České Švýcarsko 2022

Požár v Národním parku České Švýcarsko v roce 2022 je největším lesním požárem, který se kdy v České republice stal.

Požár vypukl v oblasti Malinového dolu nedaleko obce Hřensko. (Ukázka Malinového údolí, místa vzniku požáru je uvedena na obrázku č. 5). Hlášení o požáru bylo oznámeno v neděli 24. července 2022 v 7:21 hodin. Poplach Sboru dobrovolných hasičů obce Hřenska byl vyhlášen 3 minuty po přijetí tohoto oznámení (příloha č. 1). V 9:30 hod. hořel zhruba již 1 hektar lesa. Cisterny hasičů s vodou byly rozmístěny nad i pod požárem. Hasební činnost zahájil první vrtulník s bambi vakem. O hodinu později na místě zasahovalo 14 jednotek požární ochrany, byl vyhlášen třetí stupeň požárního poplachu. Další hasební činnost zahájilo letadlo letecké hasičské služby. Velitel zásahu odhadl zasaženou plochu požárem na 2 hektary. Ze zpětné dokumentace je jisté, že již v této době požár přesahoval odhadovanou plochu. Ukončení hasebních prací proběhlo 12. srpna 2022.⁷⁹

---

⁷⁹ České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko. 2023, roč. 22, č. 1. 2023. ISSN 2571-3485. s. 19.

Obrázek č. 5: Malinové údolí, místo vzniku požáru

Zdroj: vlastní fotoarchiv autorky

V průběhu požáru se při zásahu vystřídalo přes 6 000 příslušníků požárních jednotek, denní nasazení čítalo přibližně 1 100 příslušníků. Závažnější zranění utrpěli pouze dva zasahující příslušníci. Díky vyhlášení zvláštního stupně poplachu pomáhaly zasahovat jednotky z celého území České republiky a jednotky ze zahraničí. Zahraničními jednotkami byly např. jednotky Spolkové republiky Německo, Itálie a Slovenské republiky. Do hasebních činností se zapojily i letecké síly ze zahraničí. Voda pro hasební práce se čerpala z řek Labe a Kamenice, z jezera Milada a z cisteren na letišti v Bynovci (příloha č. 1).

Rychlému šíření požáru napomohla celá řada činitelů. V první řadě se jednalo o suché počasí a o vítr, který plameny korunového požáru přenášel až o stovky metrů dál od jeho centra. Skladba lesa převažujících jehličnanů, zejména smrků, byla také vyhodnocena jako příčina rychlejšího šíření požáru. Dřevo listnatých stromů začne hořet a hoří pomaleji,⁸⁰ než tomu je u stromů jehličnatých. Z tohoto důvodu bylo na spáleništi vidět, že některé listnaté stromy zůstaly zcela či částečně nezasážené i přes to, že okolní jehličnaté stromy shořely celé.

---

⁸⁰ České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko. 2023, roč. 22, č. 1. 2023. ISSN 2571-3485. s. 11.

Dle zástupce Sboru dobrovolných hasičů Hřensko (příloha č. 1) existovaly i další činitelé ovlivňující průběh požáru. Jednalo se zejména o suché kmeny stromů ponechané po působení kůrovců na místě a ponechání obnovy ekosystému přírodní cestou. Dále *„přístupové cesty byly Národním parkem neudržované. Z tohoto důvodu většina cest musela být nejprve prořezána a zprůjezdněna, než mohly začít hasební práce.“* Palubní počítače moderních vozů vyhodnotily možnost přehřátí motoru, motor vypnuly a tím bylo zamezeno možnosti hašení. Před požárem nebylo možné provádět cvičení zásahu na území tohoto národního parku. Důvodem byl nesouhlas Správy Národního parku České Švýcarsko.

Požár za sebou zanechal tisíce ohořelých stromů a poškozené skály. (Ukázka ohořelých stromů po požáru je uvedena na obrázku č. 6). Vzniklo riziko zřícení skal a vyvrácení stromů. V obci Mezná shořely tři obytné domy. Několik obcí v Hřensku podél pravého břehu řek Kamenice a Labe bylo evakuováno.

Obrázek č. 6: Ohořelé stromy po požáru

Zdroj: vlastní fotoarchiv autorky

Správa Národního parku České Švýcarsko na požár zareagovala plánováním a připravováním preventivních protipožárních opatření. Jedná se například o posílení hlídkové činnosti v terénu v měsících s větším rizikem vzniku požárů, posílení technického vybavení (čtyřkolka s technikou pro hašení, zádové hasicí vaky), rozmístění menších nádrží a velkoobjemových vaků s hasební vodou do terénu. Ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem ČR se kontrolují cesty, kterými budou moci jednotlivé složky integrovaného záchranného systému v případě potřeby projíždět. Postupně dochází k rozmístění většího počtu přístrojů vyhodnocujících zvýšené riziko požáru. Na základě přijatých dat se případně omezí pohyb návštěvníků. K ochraně obcí se provádí bezpečnostní těžby a výsadba listnatých stromů, které by měly sloužit jako přírodní tlumič ohně.⁸¹ Správa Národního parku České Švýcarsko byla před požárem opakovaně vyzývána jednotkami požární ochrany k zavedení mnoha z těchto opatření, ovšem Správa Národního parku České Švýcarsko toto pokaždé zamítla.

Požár v Národním parku České Švýcarsko nelze porovnat s žádným jiným lesním požárem na území České republiky, který by se odehrál před přijetím krizové legislativy. Důvodem je jeho atypičnost i rozsah požáru.

Již brzy se na uhašeném požářišti začaly objevovat první náznaky obnovy přírody. V srpnu začaly růst první trávy, kapradiny, houby, některé částečně ohořelé stromy nasadily nové listy. Také druhy z řad fauny se začaly do místa živelné pohromy vracet. Rok poté, v srpnu roku 2023, byla černá zem spáleniště hojně pokryta nízkými zelenými kapradinami a trávou. Přeživší stromy začaly nahrazovat své ohořelé části novými větvemi a kořeny. (Ukázka růstu zeleného porostu po požáru je uvedena na obrázku č. 7).

---

⁸¹ České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko. 2023, roč. 22, č. 1. 2023. ISSN 2571-3485. s. 11.

Obrázek č. 7: Růst zeleného porostu ca rok po požáru

Zdroj: vlastní fotoarchiv autorky

6.5 Sesuv půdy u obce Dneboh 1926

Sesuv půdy u obce Dneboh, která se nachází nedaleko nynější chráněné krajinné oblasti Český ráj, je jedním z největších sesuvů, který se na území České republiky odehrál.

Sesuv půdy proběhl v neděli 27. června roku 1926 mezi 11. a 14. hodinou. Došlo k sesuvu půdy o objemu 3 milionů metrů krychlových na území přibližně 14 hektarů. Jak je pro svahové pohyby typické, příčinou byly dlouhotrvající vydatné deště a nestabilní podlaží. Podlaží osady Podskalí, která je součástí obce Dneboh, je tvořeno slídkovcovými vrstvami. Na nich se nachází vrstvy pískovcové, které jsou větrem a časem degradovány, čímž se stávají nestabilními. Dešťové srážky podmáčely okolní půdu, která se následně sesula po podlaží.

Obyvatelé osady Podskalí začali možnost živelní události zaznamenávat přibližně v 11 hodin dopoledne, a to na zdech domů, které začaly prskat. Následně na nich dokonce opadávala omítka. Nevěděli, o jaké nebezpečí se jedná. I přes to začali vynášet nábytek ven z domů, vyvádět hospodářská zvířata ze stájí. Postupem času se ve zdech domů začaly tvořit větší trhliny, které se nadále zvětšovaly. Okolo 12 hodiny se vlivem sesunuté půdy začaly zvedat

podlahy domů, zdi domů popraskaly. Konečným procesem bylo zhroucení střech domů. Zničena byla také cesta směřující do nedaleké obce Olšina.

Díky tomu, že k sesuvu půdy došlo ve dne, nebyla zaznamenaná žádná ztráta na lidských životech, lidé dokázali zachránit i větší část svého majetku. Již nikdy nedošlo k obnovení osady. Místní obyvatelé se až na výjimky přestěhovali do obce Dneboh. Stát dal obyvatelům osady Podskalí částečnou kompenzaci za škody způsobené sesuvem půdy. I přes to si většinu peněz na vybudování domů museli postižení obyvatelé půjčit od bankovních institucí.⁸²

6.6 Sesuv půdy u obce Strachotín 2014

Obec Strachotín se nachází v Jihomoravském kraji nedaleko Novomlýnských nádrží.

Sesuv půdy se odehrál v sobotu 14. 9. 2014. Iniciátorem svahových pohybů se staly intenzivní srážky. Podmáčením svahu bývalého pískovcového lomu došlo k destabilitě podkladu a jeho následnému částečnému sesutí. Na návrh starosty obce s rozšířenou působností vyhlásil hejtman kraje stav nebezpečí pro část kraje na dobu trvání 30 dnů (od 15. 9. 2014 do 14. 10. 2014). Důvodem vyhlášení stavu nebezpečí byla potřeba co nejrychleji zahájit záchranné a likvidační práce s pravomocemi podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

Pod sesouvajícím se svahem se nacházelo osm domů. Patnáct obyvatelů z těchto domů bylo evakuováno. V domech došlo k odpojení plynu a elektrické energie. Následně na místo sesuvu byla povolána technika, která odvážela sesutý materiál. 17. 9. byla ukončena evakuace osob.

K předcházení dalších sesuvů půdy v této oblasti byla přijata opatření. Došlo ke zpevnění nestabilního povrchu srázu, zasadila se vhodná zeleň a omezila se doprava nad místem sesuvu.⁸³

---

⁸² Interregion Jičín. Online. [cit. 2024-01-22]. Dostupné

z: https://www.interregion.cz/turistika/priroda/ostatni/sesuv_u_dnebohu/sesuv_u_dnebohu.htm,

⁸³ NEUBERGOVÁ, Nikola. Nebezpečí svahových pohybů v oblasti Věstonicko. Bakalářská. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2020. s. 34-36.

6.7 Porovnání sesuvů půdy před a po přijetí krizové legislativy

Oba dva sesuvy půdy vznikly typickým způsobem - intenzivními srážkami, které podmáčely půdu, jež se následně sesula po podlaží.

Při porovnání těchto dvou sesuvů půdy spočívá zásadní rozdíl právě v uplatněné legislativě. Legislativa používaná při zásahu u obce Strachotín roku 2014 umožnila starostovi obce s rozšířenou působností požádat o vyhlášení stavu nebezpečí hejtmanem kraje z důvodu potřeby provedení záchranných a likvidačních prací, kdy byla použita řada oprávnění. Například starosta obce s rozšířenou působností dle krizového zákona nařídil a organizoval evakuaci osob z místa ohroženého krizovou situací do místa neohroženého. Vyhlášení stavu nebezpečí mělo vliv i na další vývoj řešení krizové situace. Při sesuvu v roce 2014 bylo možné po provedení likvidačních a záchranných prací v obydlích i nadále žít. Materiál ze sesuvu byl odstraněn a nestabilní svah zpevněn. Naproti tomu při svahovém pohybu u obce Dneboh z roku 1926 nedošlo k odstranění následků či zpevnění nestabilního svahu a osada Podskalí (součást obce Dneboh) zanikla a obyvatelé byli nuceni si najít nové bydlení, nejčastěji to bylo v obci Dneboh.

6.8 Vlastní hodnocení řešení vybraných mimořádných událostí či krizových situací

U výše uvedených živelných pohrom je zřejmé, že čím novější byla událost, tím byla pružnější a kvalitnější činnost orgánů krizového řízení. U nejmladší zmiňované živelné pohromy je vidět přesah poskytnuté pomoci na mezinárodní úroveň a její pozitivní vliv na průběh záchranných a likvidačních prací.

Za pozitivní přínos považuji, že s každou zvládnutou mimořádnou událostí či krizovou situací je vidět posun vpřed v oblasti řešení živelných pohrom, které následují. Tento posun se projevuje např. přijatými preventivními opatřeními, jejichž hlavním úkolem je snížit riziko vzniku mimořádné události, minimalizovat škody způsobené mimořádnou událostí. Důležitým faktorem mimo jiné je i provádění analýzy rizik, zpracovávání bezpečnostní dokumentace, zapisování statistik či samotná činnost orgánů krizového řízení. Samozřejmým přínosem je legislativní úprava, která pomáhá v prevenci vzniku mimořádné

události či krizové situace, při jejím řešení nebo následně při obnovování poškozeného majetku a řešení ekonomického dopadu dané krizové situace.

Důležité je si uvědomit, že působení lidského faktoru hraje roli při každé živelné události, ať už jsme jejími původci či jsme mimořádnou událostí ohroženi a snažíme se snižovat vzniklé škody. Z kapitol výše vyplývá, že příčinou vzniku požáru je převážně člověk či jeho činnost. Přírodními vlivy vznikne požár velmi zřídka. U povodně je tomu naopak. Není zpravidla způsobená přímou činností člověka, převážně se jedná o živelnou událost, jejíž vznik způsobují dlouhodobé vydatné srážky nebo rychlé tání ledu a sněhu, které v daný moment nejsme nikterak schopni ovlivnit. Sesuv půdy může být způsoben jak lidskou činností (např. důlní činnost), tak přírodními silami. Klíčovou roli zde hraje stálé nebo pravidelné měření nestabilních svahů, jejich ukotvení, zpevnění a činnosti směřující k prevenci sesuvu.

Jako společnost máme pouze malé možnosti, jak omezit vznik živelných pohrom. Ovlivnit můžeme vzhled krajiny a její připravenost na přírodní živly. V minulosti jsme krajinu spíše utvářeli bez rozmyšlení jejího vlivu na vznik mimořádné události. V mnohých oblastech jsme značně přebudovali ráz krajiny, který buď již nelze změnit zpět, ani výrazně jej upravit, nebo by takováto přeměna byla časově i finančně náročná. Zpravidla se nyní kvůli finančnímu hledisku snažíme hledat další, méně nákladná řešení, jež by nám přispěla k utváření krajinného rázu takovým způsobem, aby nám sama krajina byla schopna pomoci v předcházení vzniku a šíření živelných pohrom a omezení jejich následků.

7. SOUVISEJÍCÍ NÁVRHY A DOPORUČENÍ

V oblasti povodní doporučuji ponechat řece možnost rozlivu. Vliv možnosti rozlivu byl patrný i u povodní v obci Troubky, kdy se voda z koryta řeky vylila na zemědělskou půdu a nezpůsobila tedy ještě větší škodu v obci. Dále má značný vliv na průběh povodně retence krajiny, tedy schopnost krajiny pojmout vodu. Cílem v oblasti povodní je pokud možno co největší retence. Ta je ovlivněna typem půdy a množstvím rostlin. Na základě toho navrhuji v oblasti řek vysazovat rostliny schopné pojmout velké množství vody. Značný vliv na retenci má také intenzivní hospodářská činnost, při které dochází k významnému zhutnění půdy a tím je snížena její retence.

Důležitým se jeví udržovat co největší možnou průtočnost řeky. Koryto řeky je v průběhu let zanášeno různými materiály (bahno vymleté z okrajů řeky, listy spadlé ze stromů, dřevo). Ty následně snižují možný objem vody, který je schopné koryto řeky pojmout. Navrhuji pravidelné čištění koryt u nejrizikovějších toků. Jako další možnost se nabízí stavba protipovodňových hrází, budování přehrad, nádrží, rybníků. Zde je důležitá správná regulace hladiny tak, aby v době povodně byly co nejvíce účinné. Také navrhuji výstavbu poldrů, zcela nebo částečně suchých prohlubní, kam se může voda při povodni samovolně vylévat.

V oblasti lesních požárů navrhuji vybudování nádrží na vodu u vytipovaných lokalit, především u chráněných krajinných oblastí a národních parků, kde je omezená těžba a vyvážení dřeva. V lese se proto vyskytuje více materiálu, který je snáze postižitelný požárem. Z tohoto důvodu považuji vybudování nádrží, jež budou schopny poskytnout prvotní hasební prostředek pro zásah, za klíčový. Dále doporučuji tvorbu výseků, které by umožnily snadnější přístup jednotek požární ochrany a dokázaly by zpomalit či dokonce zamezit šíření požáru v lese. Činitelem značně ovlivňujícím průběh požáru je skladba lesa. Navrhuji změnit skladbu lesa z jehličnatých monokultur na lesy smíšené, neboť průběh požáru v Českém Švýcarsku byl jasným ukazatelem takové potřeby. Ovšem toto je zdlouhavý proces, protože nelze změnit krajinný ráz lesů během několika málo let, nýbrž k tomu bude potřeba několik desítek let či dokonce století.

V oblasti svahových pohybů doporučuji pokračovat v současné činnosti (pravidelné měření stability svahů, upevňování ochranných sítí, stavba ochranných zdí), kterou považuji za dostačující.

Doporučuji pravidelně novelizovat legislativu, již zpracované plány (havarijní, krizový, plán krizové připravenosti, aj.), aktualizovat a provádět analýzu rizik. Dále se domnívám, že důležitou součástí je kontrolování plnění činností stanovených v preventivních opatřeních (jejich včasnost, důslednost, dostatečnost) a kontrolu připravenosti územních samosprávných celků na řešení mimořádných událostí či krizových situací. Za neméně důležité považuji umožnit pravidelné cvičení složkám integrovaného záchranného systému v místech předpokládaných zásahů a také umožnit těmto složkám získat místní znalosti důležité pro výkon jejich činnosti.

Navrhuji v oblastech s četnými živelnými pohromami zapojit místní obyvatelstvo do cvičení složek integrovaného záchranného systému, seznamovat obyvatele s hrozícím nebezpečím a možnostmi ochrany před ním. Domnívám se, že samo obyvatelstvo je schopno a ochotno v celé řadě případů účinně pomáhat zasahujícím složkám. Například při požáru v Národním parku České Švýcarsko obyvatelé pomáhali zasahujícím složkám jak formou péče o ubytování a stravování příslušníků jednotek požární ochrany, tak při samotných hasebních pracích.

8. ZÁVĚR

Je patrné, že od konce světové války došlo k výraznému úpadku a následně vzestupu ochrany obyvatelstva. Během této doby neexistoval legislativní pojem „krizové řízení“ a obyvatelé zpravidla nebyli nikterak speciálně ochraňováni. Varování před nebezpečím nepřicházela v dostatečném předstihu, o mnoha nebezpečích se nevědělo, dokud neudeřila, natož aby se jim účinně předcházelo. Vedení zásahu nikde nebylo právně zakotveno, zasahující složky mohly postupovat pouze na základě svého vlastního uvážení. Podpora zasahujících složek byla nedostatečná. Pokud došlo k zapojení dalších zasahujících složek, tyto nebyly řádně poučené o probíhající situaci a potřebách vybavení, se kterým bylo nutné na místo zásahu přijet. Spojení na složky nebylo kontinuální, jako je tomu dnes. Tím docházelo ke ztrátám důležitého času pro zmírnění následků škod mimořádné události či krizové situace. Likvidace následků probíhala vlastním úsilím a činností obyvatel s nejistou finanční podporou státu.

Přijetí nové krizové legislativy bylo klíčovým prvkem pro samotnou činnost složek integrovaného záchranného systému či orgánů krizového řízení, ale také v oblasti přípravy na mimořádné události či krizové situace a odstraňování vzniklých škod. Legislativa vede k ujasnění činností, práv a povinností těchto orgánů, ke zlepšení komunikace mezi jednotlivými orgány podílejícími se na prevenci, zásahu či obnově zasaženého území. V případě rozsáhlé události, nad hranice přípravných opatření, navádí legislativa k rychlejšímu provedení zásahu, pružnější reakci na neočekávaný vývoj mimořádné události či krizové situace spočívající například v rychlém povolávání dodatečných sil a prostředků potřebných pro překonání vzniklé okolnosti.

Nezbytné ovšem je legislativu nadále pravidelně novelizovat, popřípadě přijímat zcela nové zákony, které by se přizpůsobovaly aktuálním potřebám společnosti. Zákony stejné právní síly by neměly být navzájem v rozporu, aby orgány, jichž se to týká, mohly postupovat bez pochybností, jaký zákon v dané oblasti uplatnit. Nově přijímané zákony by měly být dostatečně transparentní a s odpovídajícím zřetelem na již platné zákony.

9. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

1. BALOG, K., KVARČÁK, M., Dynamika požáru, Ostrava: SPBI 1999, 1. vydání, ISBN 80-86111-44-X.
2. Deset let poté, vyd. Troubky, obec Troubky 2007, ISBN 978-80-254-4171-8.
3. JAKUBCOVÁ, Lenka a ŠUGÁR, Ján. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Policejní akademie České republiky, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7.
4. LOUFKOVÁ, Leona. Analýza rizik. LOUFKOVÁ, Leona. Analýza rizik. Praha: Policejní akademie České republiky, 2022, ISBN 978-80-7251-548-6.
5. MATĚJÍČEK, Josef. Povodeň v povodí Moravy v roce 1997. Brno: Povodí Moravy, a.s., 1998. SČ 001 882 446.
6. MATĚJÍČEK, Josef a HLADNÝ, Josef. Povodňová katastrofa 20. století na území České republiky. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-067-3.
7. NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich a BUREŠ, Radek. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I.: mimořádné události, jejich členění a negativní dopady na základní funkce státu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7.
8. Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skriptá. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. str. 213. ISBN 9788086466620.
9. ŘEHÁNEK, Tomáš; WINKLER, Ivo a SOUKALOVÁ, Eva. Vyhodnocení povodní v květnu a červnu 2010: hydrologické vyhodnocení průběhu povodní. 2011.
10. SOTONA, Jan, Radek KŘÍŽ a Radim VACULOVIČ. Vodní peklo: osudy lidí postižených přírodní katastrofou. Praha: Duel, 1997. Akta. ISBN isbn80-902324-5-0.
11. TARČÁNI, Ondrej a kolektiv. Teorie a praxe krizového řízení I. 2., doplněné a upravené. Praha: Policejní akademie České republiky, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9.

Časopisecké články

1. České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko. 2023, roč. 22, č. 1. 2023. ISSN 2571-3485.

Zákonná úprava

1. zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
2. zákon č. 239/2000 Sb., zákon o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.
3. zákon č. 240/2000 Sb., zákon o krizovém řízení (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů
4. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
5. zákon č. 289/1995 Sb., zákon o lesích (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
6. zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) a o změně některých zákonů (vodní zákon).

Webové stránky a elektronické zdroje

1. DONGRESOVÁ, Jana. Hospodářská opatření při řešení krizových situací v praxi veřejné správy: Economic Measures in Solving Crisis Situations in the Practice of Public Administration. Praha, 2011. Bakalářská. Policejní akademie České republiky v Praze.
2. Evidenční list profilu. Online. Dostupné z: <https://hydro.chmi.cz/hppsevlist/download?seq=307354>. [cit. 2024-01-29].
3. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/nejcastejsi-otazky.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>.
4. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.

5. Hlásná a předpovědní povodňová služba. Online. Dostupné z: <https://hydro.chmi.cz/hpps/>. [cit. 2024-02-16].
6. Interregion Jičín. Online. [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: https://www.interregion.cz/turistika/priroda/ostatni/sesuv_u_dnebohu/sesuv_u_dnebohu.htm.
7. NEUBERGOVÁ, Nikola. Nebezpečí svahových pohybů v oblasti Věstonicko. Bakalářská. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2020.
8. SEHNÁLKOVÁ, Aneta. Ochrana obyvatel a její souvislosti. Olomouc, 2015. Bakalářská. Univerzita Palackého v Olomouci.

10. SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A PŘÍLOH

Obrázky

Obrázek č. 1: Právní architektura krizového řízení

Obrázek č. 2: Rozdělení krizových stavů

Obrázek č. 3: Přehled orgánů krizového řízení

Obrázek č. 4: Mapa hlásných profilů

Obrázek č. 5: Malinové údolí, místo vzniku požáru

Obrázek č. 6: Ohořelé stromy po požáru

Obrázek č. 7: Růst zeleného porostu po požáru

Tabulky

Tabulka č. 1: Přehled rozdělení mimořádných událostí

Tabulka č. 2: Typové krizové situace

Tabulka č. 3: Přehled povodňových plánů a jejich zpracovatelů

Tabulka č. 4: Přehled povodňových orgánů

Tabulka č. 5: Přehled vyhlášených krizových stavů na území České republiky

Tabulka č. 6: Nejvyšší vodní stavy Dluhonice Bečva

Přílohy

Příloha č. 1: Rozhovor se zástupcem SDH Hřensko - Jakub Bejšovec

Příloha č. 1

Otázky k zodpovězení:

1) Kdy požár začal a kde?

„První oznámení o požáru v oblasti Malinového dolu nad Hřenskem bylo přijato v neděli 24. července 2022 v 7:21 a naší jednotce byl poplach vyhlášen 3 minuty na to.“

2) Kolik a jaká technika zasahovala? V jakém časovém sledu byla technika nasazovaná?

„Standartně se na lesní požáry „zvedá“ zejména technika o velkém objemu vody a další potřebné SaP si na místo prostřednictvím KOPIS povolává velitel zásahu.“

3) Byla použitá technika dostatečně vhodná (použitelná, moderní)?

„Technika je vždy vhodná a to i v případě, že není moderní. Při tomto požáru však moc použitelné techniky nebylo, jelikož přístupové cesty byly NP neudržované a většina cest musela být nejprve prořezána a zprůjezdněna, než mohli započít hasební práce. Co se moderní techniky týče, tak naopak staré Tatry sice jedou pomalu, ale vyjedou vždy tam, kam si strojník troufne. U nových, moderních vozů, plných elektroniky a všemožných bezpečnostních prvků se naopak stávalo, že palubní počítač vyhodnotil riziko zničení motoru a tak jej raději vypnul. Průser byl, že to bylo při obraně stanoviště před frontou hoření...“

4) Jaká byla účinnost hašení požáru ze vzduchu?

„Ta byla jednoznačně velice efektivní, zejména od italských letounů (Canadair). Doposud používaný „bambi vak“ měl při tomto rozsáhlém požáru téměř nulový efekt, který ještě umocnili někteří piloti PČR, kteří se báli přiblížit místu shozu, zatímco jiní piloti i s tímto malým množstvím vody předváděli doslova kouzla. O to víc mě mrzelo, že si pak policejní piloti jako jediní stěžovali na letovou neukázněnost, přitom ale většina z nich nepředvedla nic nad rámec běžnosti.“

5) Odkud se čerpala (brala) voda na hašení? Hasilo se pouze vodou?

„Vrtulníky čerpali vodu z koryta Labe, Italská letka čerpala vodu z jezera Milada, malá letadla pak z cisteren na letišti v Bynovci. Dle mého názoru byl ale hlavním vodním zdrojem řeka Kamenice ve Hřensku, kde byla zřízena čerpací stanice tzv. Somaty a jedním vedením tlačila vodu za Mezní louku, kde pak mohly nabírat vodu vrtulníky a zrychlila se tak jejich rotace a druhým vedením se tlačila voda na Pravčickou bránu a za ní daleko do hloubky parku.“

6) Jaká škoda vznikla na lesích? + hodnota škody v Kč

„Nejsem kompetentní k zodpovězení, neumím odpovědět.“

7) Jaká škoda vznikla na technice? + hodnota škody v Kč

„Opět neumím zcela odpovědět. Za naši jednotku to byly škody ve výši odhadem 1-2 mil.“

8) Jaká škoda na lidském zdraví (zranění)?

„Doposud není známo, že by při požáru nebo na následky došlo k úmrtí. Vážná zranění byla asi dvě, pád z výšky a pobodání od vos. Spousty zranění typu puchýře, drobné popáleniny, odřeniny apod. nebyly ani oznamovány, chlapi si je řešili na místě a sami. Tedy na to, jaké množství lidí a v jakých těžkých podmínkách tam bojovalo, je úctyhodné, že vážná zranění byla jen dvě. A o covidu se nesmí říkat, protože by tam pak neměl kdo hasit.“

9) Úloha jakou Vaše složka sehrála?

„Domovská jednotka je při každé události brána jako místa znalá a o to více, když je to v takovém terénu, jak je ve Hřensku a okolí, kdy na mapě to vypadá, že půjde o kousek, ale reálně se to musí obejít úplně jinudy. Takže první den to byla rutina, plnění úkolů dle velitele zásahu.“

10) Jaké obce a kdy byly evakuovány?

„Evakuace nucená byla vyhlášena pro Hřensko podél pravého břehu Kamenice a Labe, kdy to přesně bylo, Vám bohužel již nejsem schopen sdělit.“

Osobně jsem sice vyhlášoval evakuaci místním rozhlasem a vím, že to bylo ve večerních hodinách, ale datum si již nevybavuji.“

11) Jaký stupeň požáru a kdy byl vyhlášen?

„Předpokládám, že z počátku byl vyhlášen 1. stupeň a postupně to prošlo přes 2. a 3. až na zvláštní. Časovou osu opět nejsem s to odpovědět, neboť po převzetí velení štábem to šlo s informovaností z kopce.“

12) Kolik hasičů celkem zasahovalo, z kolika krajů, států?

„Na likvidaci se vystřídalo více jak 6000 hasičů při denním nasazení 1100 hasičů, ze všech krajů ČR. Mezinárodní účast osobně vím ze SRN, Itálie, Slovenska. Nepochybně byly zastoupeny i jiné státy, ale já tu informaci nemám.“

13) Kdy bylo požádáno o mezinárodní pomoc?

„Obdobně bodu 11), po převzetí velení štábem to šlo s informovaností z kopce.“

14) Jaký vliv na rozvoj (průběh) požáru měly plochy suchých nevykácených stromů po kůrovci?

„Dle „odborníků“ z řad ochránců přírody a dalších „ekoteroristů“ neměl na šíření požáru suchý les žádný vliv. Ale proč si tedy sušíme dřevo okolo domu? Nebo proč podpalujeme oheň suchými větvemi? Protože ty zelené hoří blbě!“

15) Byl nějakým způsobem upraven stávající krizový plán? Existoval krizový plán, který by počítal s požárem v NP? Postupovalo se podle něj?

„To je otázka na NP. Dle zákona o PO takový plán má být vypracován, ale jelikož je NP jeden zákon a PO druhý zákon a navzájem nejsou zcela kompatibilní, tak údajně ani nebyla vymahatelnost zjištěných nedostatků.“

16) Byla prováděna cvičení zásahu na území NP?

„Nebyla. NP by nejraději, aby do parku vůbec nejezdila žádná technika a ideálně asi ani lidé. Naší povinností bylo jednou za čas, v rámci kondičních jízd

a seznamování nových příslušníků s místopisem, projet obvyklá místa a případně prořezat popadané větve apod. To se v NP neslo velkou nelibostí a v podstatě po nás park vyžadoval několik týdnů předem odeslání žádosti o vjezd, patrně aby po dané trase rozmístili fotopasti a kontrolovali, zda z oznámené trasy nesjíždíme. Ergo o cvičení v NP nemohla být ani řeč.“

17) Jaká opatření by měla být v NP přijata ke snížení vzniku škody? (smíšené lesy, nádrže s vodou pravidelně rozmístěné, široká cesta, aby oheň nepřeskočil,....?)

„Ze strany obcí i JPO byl park několikrát vyzván k zbudování bezp. výseků zejména v blízkosti obydlí. Nebylo totiž otázkou jestli, ale kdy začne hořet. A jedině příprava zamezí škodám na obydlích. Z pohledu ochránců přírody lesu oheň jen pomůže, což nikdo nerozporuje, ale lidé v té oblasti byli dřív než park!“

18) Byla přijata nějaká nová opatření ke snížení vzniku škody?

„Na vytypovaných místech byly rozmístěny vaky s 50 tis. litry vody a také malé IBC nádrže s kubíkem vody. Dále park přislíbil, že hlavní přístupové cesty bude udržovat.“